

TRUMPAI

Jon. Vaiva

Dabartinis pasaulio sukrėtimas mus taip smarkiai palietė, jog mes beveik visiškai pamiršom savuosius reikalus.

Šiandien mūsų spaudoje daugiausia karo vaizdai, tarptautinės politikos spekuliacijos ir pavergtosios Lietuvos reikalai.

Amerikos lietuviai, jo gyvybiniai reikalai taip nejučiomis kažkur dingo arba svarstomi tik kur nors pasikutiniuose laikraščių puslapiuose.

Pas mus vis dar nuolatos ieškoma tų kartais mikroskopinių reiškių, kurie mus skiria, o perdažnai neįžiūrima tų didžiųjų pasireiškių, kurie turėtų mus jungti.

Mes kažkodėl esam sau įsikalbėję, jog mūsų tarpe viskas tvarkoj, jog Amerikos lietuvių viešajam gyvenime pilniausia harmonija. Pravartu, rodos, būtų pirmiausia savąsias gretas tam priai sujungti tada ir platesnis Lietuvos gelbėjimo darbas būtų našesnis ir mums patiems sutirpti pavojus mažesnis.

Mūsųjų komunistų akys labai geros. Jie nė pikčiausių dūmų nebijo. Girtis jiems — neparodk. Štai „Vilnius“ Pruseika pasididžiudamas pabrėžia, jog su jais yra lietuviškoji Amerikos liaudis. Nesinorėtų tikėti, kad Pruseika būtų toks nanyvus ir pats tuo savo pareiškimu tikėtų. Tačiau labai galima tikėti, jog jis sužiniai skelbia savo skaitytojam netiesą, kad tuo būdu galėtų juos palaikyti.

Kartais mūsų lietuviškoje spaudoje, kuri neparsidavusi už nešvarius trupinius Maskvai, pasirodo tokių straipsnių, nukreiptų prieš kitas grupes, kurie mūsų visuomenės bendrajam darbui ne tik neruošia, bet dar labiau skaldo.

Nemanom, kad tų laikraščių (vardų minėti čia nepravartų) redaktoriai tai nesuprastų, bet jų primygtinas kitų „kritikavimas“ kažkaip jau net nebeskania kvepia. Vertėtų tuo labiau susirūpinti.

Hitleris, Mussolini ir Stalinas — tai kažkokie dvidešimtojo amžiaus piktieji demonai, apie kuriuos galima pasiskaityti arabų pasakose. Tai trys asmenybės, kurios pasiryžusios užvaldyti pasaulį ir paversti jį didžiąja tautų koncentracijos stovykla.

DEMOKRATIJA TURI GYVENTI. ROOSEVELT

Hitleris ir Mussolini Susitarę

BERLYNAS, sausio 20 d. — Oficialioji žinių agentūra DNB praneša, jog Hitleris ir Mussolini šandien konferencijose nepažymėtoje vietoje, dalyvaudant von Ribbentropui ir Ciano, priėję pilnutinio susitarimo.

DNB komunikatas sako, jog „Fuehreris ir Il Duce susirinkime, dalyvaudant ašies užsienio ministeriams plačiai aptarė esamąją situaciją.“

„Šie pasitarimai vyko abiejų vyriausybų galvų draugingumo dvasioje ir Vokietijos ir Italijos žmonių sąjungoje.“

„Pasitarimai baigėsi pilnu sutarimu visais klausimais.“

Tolimesnės konferencijų detalės neskelbiamos.

Nieko apie paramą

Jei konferencijose ir dalyvavo kariniai patarėjai, tačiau pranešimuose apie tai nieko nesakoma.

Todėl galima spėti, jog konferencija daugiausia lietuvių politinius ne karinius klausimus, nors taip pat reikia prisiminti, jog Hitleris ir Mussolini yra Vokietijos ir Italijos karo vadai.

Šie pasitarimai tarp Italijos ir Vokietijos vadų buvo penktieji nuo karo pradžios.

Telefonai nutraukti

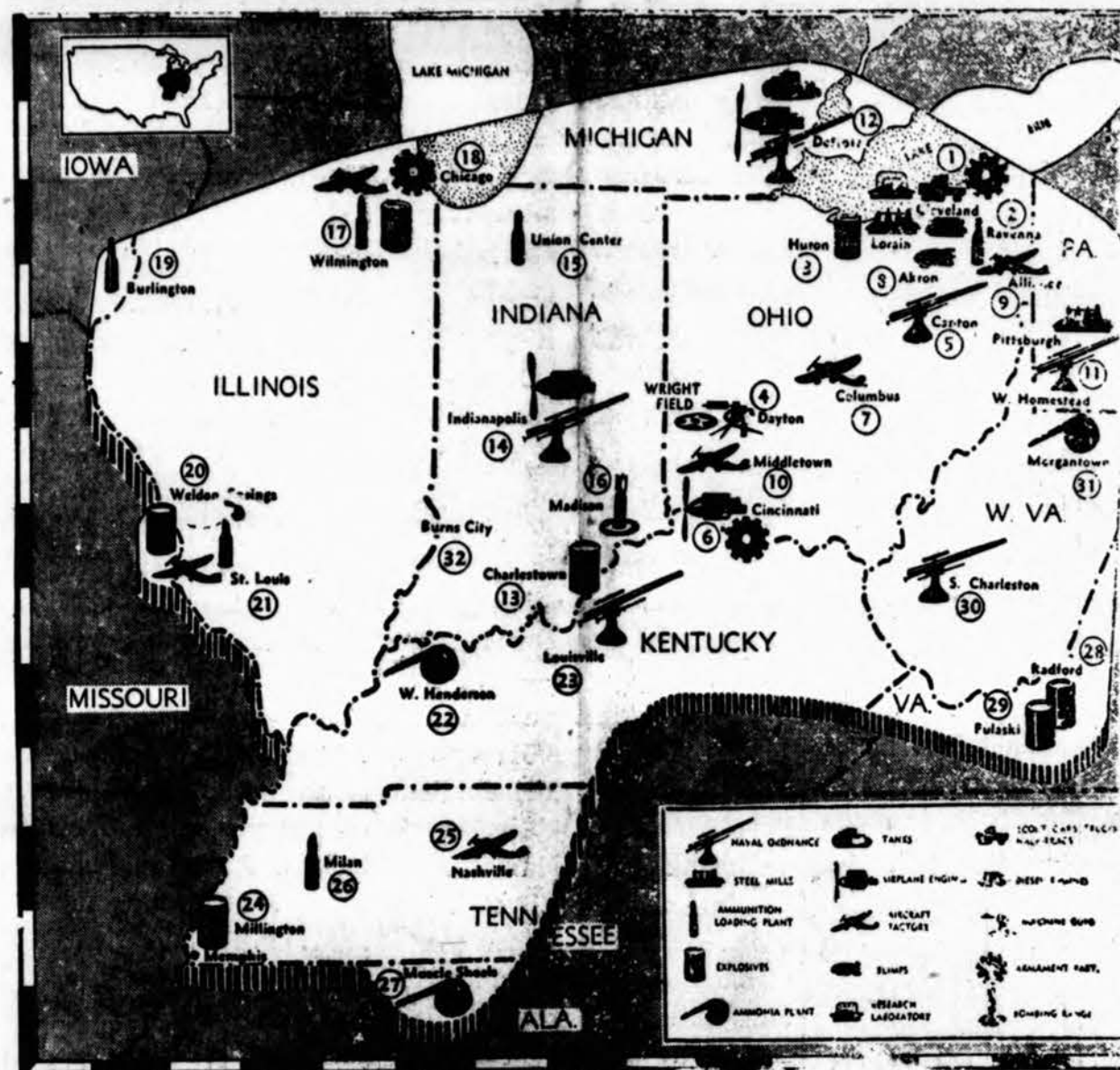
Autoritetingi sluogsniai praneša, jog telefoninis susiekimas tarp Romos ir Berlyno nutrauktas gal būtų dviem dienom, bet prieštastingai nepasako.

Tuo tarpu vienas autoritetingas fašistų rašytojas pabrėžia, jog į du mėnesius galima laukti smarkios nacių ofensyvos.

LONDONAS, sausio 20 d. — Vidaus saugumo ministerija praneša, jog per gruodžio mėnesį Anglijoje žuvo 3,793 civiliai gyventojai ir 5,044 sužeisti. Nuo pereltų metų birželio mėnesio žuvo 23,081 civiliai gyventojai.

Šiuo metu vyksta Europoje įvairiausi diplomatų pasitarimai, o po jos sostinės nuolatos slankioja neišskūs ir baugūs gandai, nes nežinoma, kuri valstybė pirmą turės pajusti nacizmo, fašizmo ar komunizmo leteną. Visi trys jie vienodu siaubu graso visam Europos kontinentui.

Amerikos Arsenalas

Vidurinės vakarų valstybės palaipsniui virsta J. A. Valstybių ginklų ir amunicijos „arsenalu“. Nėra galimumo šio žemėlapiu nurodyti visus tuos fabrikus, kuriuose gaminami ir dar bus gaminami įvairiausi karo reikmenys.

Anglai atakavo Berati

ATENAI, sausio 20 d. — Šiandien pranešama, jog anglų lakūnai pravedė smarkią sprogstamųjų ir padegamųjų bombų ataką ant Berati, Italijos karo vadai.

Bombos numesta ant kariuomenės stovyklų, motorinio transporto ir pastatų rytus nuo miesto.

Nežiūrint pastovaus blogo oro, graikai sustiprino atakas prieš italų pozicijas į šiaurę nuo Klisuros. Taip pat nuolatinais bombarduoja italų kariuomenės pozicijas Graikijos aviacija.

Viens graikų kariuomenės grupė netikėtai už klupusi italus šiaurėje nuo Klisuros ir sunaikinusi didelius fašistų būrius.

P. Amerikos Reikmenys Vokietijai

CALI, Colombia, sausio 20 d. — Beveik Panamos kanalo zonoje Vokietija tebegauja galimus karo reikmenis. Jie gabenami orlaiviais aplink Pietų Ameriką ir paskui per pietinį Atlantą.

Šie reikmenys siūčiami ne slapta, bet viešai paprastu prekybos keltu.

Žinių Santrauka

KAIRO, sausio 20 d. — Anglų generalinis štabas praneša, jog britų kariuomenė, besivydama besitraukiančius italus iš Anglo-Egipto Sudano dviejose įžengė Italijos Eritrejon.

BERLYNAS, sausio 20 d. — Vokietijos karo vadovybė praneša, jog vakar naktį bombanešiai sekmingai atakavę Londoną, Southamptoną ir kitus uostus pietryčių Anglijoje. Žuvę penki vokiečių orlaiviai.

STOCKHOLMAS, sausio 20 d. — Spaudos pranešimai iš Oslo sako, jog Vokietijos karo vyriausybė nustatė 100,000 kronų pabauda ir kitokius suvaržymus West Opland provincijai, centralinėje Norvegijoje užsibotą.

ROMA, sausio 20 d. — Netrukus Italijoje bus pradėta gaminti alkoholis, cukrus ir riebalai iš medžio piūvenų ir kitų medžio liekanų. Tuo būdu norima išlyginti dėl karo susidariusius kuro trūkumus.

ORAS

Debesuota ir šilčiau. Lietus naktį. Pietų vėjai. Saulė teka 7:13 val., saulė leidžias 4:50 val.

Pavojingos Atominės Bombos

LYONAS, Prancūzija, sausio 20 d. — Sorbonos fizikos profesorius Thibaud pareiškė, jog į du metus bus galima vartoti atominės bombas, kurios galinčios sunaikinti visą pasaulį.

Jis pabrėžė, jog iki to laiko mokslas surasias būdus kaip subarstyti pasaulį į dulkes. Tačiau jis įspėjo, jog bet kuri valstybė, pasinaudodama tomis bombomis, gali sunaikinti ne tik priešą, bet ir visą pasaulį.

„Aš reiškiu vilties, jog žmonės pasinaudos šia neįsimačiuojama jėga pasaulio gerovei, bet ne milžiniškam naikinimui“, baigė profesorius.

Argentinos Javai Rusijai

BUENOS AIRES, sausio 20 d. — Susidarius sunkiai ekonominei padėčiai Argentinoje rengiasi savo javų perteklių parduoti Rusijai. Ši perteklių sudaro 6,000,000 tonų grūdų.

„Šiuo metu nebėra klausimo ar mes patenkinti komunistų, pareiškė artimi agrikultūros ministerijai sluogsniai. „Klausimas kaip paroduoti javų perteklių kurį graso Argentinos ekonominei struktūrai, nebent atsirastų kur nors rinka“.

PREZIDENTO ĮSPŪDINGA KALBA

WASHINGTONAS, sausio 20 d. — Šiandien Prezidentas Rooseveltas, priimdamas prezidento priesaiką, pareiškė Amerikos žmonėms, jog didžiausias tikslas yra „apsaugoti ir įamžinti demokratijos visumą“.

Savo trumpoje inauguracinėje kalboje Prezidentas Rooseveltas perbėgo demokratijos nuopelnus ir pabrėžė, jog demokratija dar nemirus.

Demokratija negali mirti „Demokratija nėra mirties pavojus“, kalbėjo Prezidentas. „Mes tai žinome, nes matėme ją atgyjant ir klestint“.

„Mes žinome ją negalint mirti, nes ji paremta atskirais asmenimis — vyrais ir moterimis — kurie susijungę bendrajam darbui — kurį dirba laisvi žmonės laisvu noru ir pasireiškimu.“

„Mes tai žinome, nes demokratija sukūrė neribotą civilizaciją, kuri išvystė nepaprastą progresą žmonių gyvenime“.

Negalime pasitraukti „Svarbiausia mūsų dabartiniai ir ateities yra šis demokratijos pasireiškimas, kuris sekmingai išsilaikė mūsų naminio krizio metu; pašalinę daug blogio; sukūrė daug patvarių reiškių ir per visą tai palaikė patį demokratijos pasireiškimą.“

„Didžiųjų pavojų aktyvaudoje, kurių mes pirmiau nepergyvenom, mūsų didysis tikslas yra saugoti ir įamžinti demokratijos visumą.“

„Šiam tikslui mes ugdom Amerikos dvasią ir Amerikos tikėjimą.“

„Mes nesitraukiame. Mes negalime stovėti vietoje. Kai po amerikiečiai mes žengiam pirmyn savo krašto tarnybai pagal Dievo norą“.

Prezidento inauguracijos ceremonijai žiūrėjo žmonių minios. Policijos apsaikavimu Prezidento inauguracijai prie Kapitoliaus dalyvavo virš 75,000 minia.

Petai Susitaręs Su Lavalu

VICHY, sausio 20 d. — Manoma, jog Prancūzijos valstybės galva maršalui Petai ir buvusiam premjerui Lavalui susitarus būsią pradėti nauji pasitarimai tarp Prancūzijos ir Vokietijos, kurie buvo nutrūkę pereinamųjų metų gruodžio mėnesį.

Londonas Nenustebęs Pasitarimais

LONDONAS, sausio 20 d. — Visi žymesnieji Londono stebėtojai įsitikinę, jog ašies pasiryžusi kuogreičiausia praversti Europoje lemiamuosius žygius.

Tačiau jie pabrėžia, jog Italija ir Vokietija turi tuos žygius kaip galima greičiau paskubinti, nes kitaip jie turės netrukus sutikti labai rimtą situaciją Anglijoje ir Viduržemėje.

Žygiai Balkanuose

Gerai informuoti diplomatai tvirtai įsitikinę, jog pranešimai apie kariuomenių koncentracijas Balkanuose yra tik paprastas akių dūmimas, kad tuo būdu susilpnintų anglų budrumą. Įvykiai Viduržemėje tačiau turės netrukus išsispirsti kur nors tarp Sicilijos ir Afrikos. Tai būsią pirmasis lemiamasis žygis.

Tačiau ir čia ašies valstybės daug sunkiau operuoti, nes vokiečiams norint padėti Italijai bombanešiais reikalinga ne tik bombanešių, bet ir visų reikmenų ir lakūnų, kurie turi gabenami kalnuotais Alpiais.

Anglų padėtis

Tuo tarpu anglams yra daug lengviau, nes jie kontroliuoja gerai organizuotą transportą, nors ir jiems reikia dar daugiau bazių negu Malta ir Kreta.

Uždaroje jūroje, kaip Viduržemio jūros, svarbu bendrinta oro ir laivyno pagėga.

Tuo pačiu laiku anglų namų apsauga kas kartas vis tobulėja ir vokiečiams kas kart darosi sunkiau ir pavojingiau atakuoti Anglijos salas.

Donovan Lanko Borisą

SOFIJA, sausio 20 d. — Šiandien Sofijoje atvyko Jungtinių Valstybių karo stebėtojas Col. William J. Donovan. Jis pasimatysias su karalium Borisu.

Kai kurie sluogsniai pareiškia, jog nežiūrint Donovan neoficialaus apsilankymo, pareiškimai karaliui gali nusverti Bulgarijos nusistatymą Vokietijos linkui.

Vienas diplomatas pareiškė, jog Donovan vizitas esąs reikšmingesnis, negu anksčiau padarytas posekretoriaus Sumner Wells apsilankymas prieš Italijos įstojimą karan.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois
Published Daily, except Sundays
Subscriptions: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
Europe: One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Single Copy — 1 cent.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

DRAUGAS

Išleista kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kainos: Junt. Amerikos Valstybės: Metams — \$6.00; Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00. Pavieniai numeris — 3c.
Skeitimų kainos priimančiosios pareikalavus.

Sėd. darbiams ir korespondentams raštų negadina, nes neprašoma tai padaryti ir nepriimama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasiūlo sau teisę išsiųsti ir trumpinti visus prisiųstus raštus ir ypač korespondencijas sulig savo nuostatomis. Korespondentų prašo rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima rašoma mašinėle), galėdami didelių tarpų palaisvinti, vengiant polemikos ar asmeniškučių. Pasiųstus korespondencijas atkartin nedadame.

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Illinois, Under the Act of March 3, 1879.

Lietuvos Viltys

Mes ne vieną kartą esame nurodę, kad laisvos ir nepriklausomos Lietuvos ateitis nėra beviltiška. Ar anksčiau, ar vėliau, Lietuva nusikratys bolševikų okupacijos ir vėl bus nepriklausoma valstybė.

Tų vilčių pirmoje vietoje duoda lietuvių tautos ryžtingumas išsilaivinti. Šį mūsų tautos nusistatymą aiškiai parėmė Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė. Patsai Prezidentas Rooseveltas Lietuvai gelbėti Tarybos delegacijai spalio mėn. 15 d. stipriai pareiškė kad

yra klaida manyti, jog Lietuva prarado nepriklausomybę. Ji neprarado savo nepriklausomybės, bet tik laikinai ji buvo atidėta į šalį. Ateis laikas, kuomet Lietuva vėl bus laisva. Ir tas laikas ateis greičiau, negu mes manome.

Gerai įsidėmėkime, kad šiuos džiuginančius žodžius pasakė ne bet kas, bet Jungtinių Valstybių Prezidentas, kurio balsas pasaulio tarptautinėje politikoje šiandien yra patsai didžiausias. Ir tie žodžiai buvo pasakyti ne taip sau, bet iš giliausio įsitikinimo, išsina iš šio krašto vyriausybės nusistatymo stovėti už demokratiją ir tautų apsisprendimo teises. Neabejojame, kad i Prezidento žodžius, pasakytus lietuvių delegacijai, rimto dėmesio atkreipė visų kad ir pačių didžiųjų valstybių vyriausybės.

Jei kas beviltiškai žiūrėti į Lietuvos ateitį vien tik dėl to, kad mūsų tauta yra maža, įsidėmėkime ir tą Prezidento pareiškimą, kurio jįsai lietuvių delegacijai pažymėjo, kad

jei pažvelgsime į lotynų Amerikos respublikas, rasime žymiai mažesnių valstybių už Lietuvą, tačiau jos gyvena laisvą ir laimingą gyvenimą. Esą ir kalbėti nedera apie Lietuvos mažumą, nes ir pačios mažiausios tautos turi tokias pat teises kaip ir didelės naudotis nepriklausomybe.

Mes čia Prezidento Roosevelto žodžius pakartojame tam, kad dar kartą užacentuoti svarbų Lietuvai gelbėti Tarybos žygį, padarytą praėjusiais metais, atslankant pas šio krašto vyriausybės galvą. Tai darome dar ir dėl to, kad šiomis dienomis, gaunamomis žiniomis, dar labiau ryškėja, kad

Prezidento Roosevelto žodžiai nebuvo tuščiai pasakyti, kad, Europoje ypač santarvininkų viršūnėse į juos kreipiama daug ir rimto dėmesio.

Jau dabar tai šen tai ten garsirodo žinių, kad, kalbant apie tebegriaujanamos Europos atstatymą ateityje, šalia Skandinavijos valstybių atstatymo, aiškiai minimos ir Baltijos valstybės. Jos minimos ta prasme, kad ir jos turės būti atstatytos nepriklausomomis valstybėmis.

Jei tarptautinės politikos arenoje Lietuvos nepriklausomybės reikšas neskaitomas beviltišku, tuo labiau mūsų pačių, lietuvių tarpe neturi būti nė mažiausių abejonių apie Lietuvos išsilaivinimo tikrumą.

Dėl to, meskime šalin abejones ir nusiiminimą, šviesesniais akimis žiūrėkime į savo senosios tėvynės ateitį, nes Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai atidėta į šalį!

Ir, žinoma, jei jau iš ko, tai iš mūsų pačių, lietuvių, yra reikalaujama daugiau darbo, ryžtingo darbo ir auko, kad didžioji tautos kova būtų greičiau laimėta, kad trumpiau ir mažiau reiktų kentėti povergtiesiems mūsų broliams ir sesutėms.

Diktatoriai Tariai

Praėjusį sekmadienį buvo susirinkę pslartari du diktatoriai — Hitleris ir Mussolini. Apie ką jiedu tarėsi, galima tik spelioti, bet tikrai nieks negali pasakyti.

Ligišiol po tų dviejų ponų pasitarimo visada įvykdavo kokių netikėtumų: vienas iš jų užpuldavo kurį nors savo kaimyną.

Seniau Mussolini tardavos su Hitleriu, kaip "lygus su lygiu". Šiuo kartu, reikia pasakyti,

Mussolinis jau daug mažesnis ponas, nes neturi kuo pasigirti, bet pasiskusti dėl didelių nepasisekimų kare su anglais ir graikais.

Visai galimas dalykas, kad po šio pasitarimo, po visų Mussolinio pasiskundimų apie savo vargus, susidariusią situaciją Hitleris "ims į savo rankas", nors tai fašistų vadui ir nepatiks. Galimas dalykas, kad načiai savo karo jėgas pasuks kita kryptimi — jie "gelbės fašistų" nemalonią padėtį ir sieks Suezio kanalo.

Jei taip būtų, ar naciams vyks geriau negu fašistams, sunku yra tuo tarpu pasakyti. Triukšmo, aišku, bus daugiau. Bet reikia neužmiršti, kad ir anglai tame fronte yra gerai įsistiprinę.

Reikia neužmiršti ir to, kad italų kariuomenė nenori kariauti; jos dvasia yra nupuldyta; italų visuomenė taip pat yra nusistčiusi prieš Mussolinio imperialistinius užsiuimus. Dėl to —

nacių kariuomenei gali tekti ne tikslai ligšiol italų užimtą karo frontą atlaikyti, bet didėjančius italų kariuomenės ir visuomenės neramumus malšinti.

Bet, kaip ten bus, parodys netolima ateitis. Yra ir tokių speliučių, kad netrukus ir Hitleris taip "atkas dantį", kaip jau "atkando" Mussolinis.

Taika Ir Gerovė

Bostono Arkivyskupas Kardinolas O'Connell, neseniai pasakioje kalboje, labai teisingai pasakė, kad

kongreso atstovams nē sakyti nereikia, jog jų pareiga yra saugoti Amerikos gerovę. Jie nėra atsakingi už viso pasaulio tvarką, bet jie yra atsakingi už Amerikos taiką ir gerovę.

Aišku, kad kitaip ir negali būti. Kitaip, atėmus labai mažas išimtis, ir nēr.

Kai čia bus gera tvarka, gerovė, vienigumas; be to, kai kraštas bus taip sustiprėjęs savo saugumą, kad jokie pavojai nebus baisūs, jos vyriausybės balsas ir kitur turės vertingos, o gal ir lemiančios, reikšmės.

Nėra abejonės, ir kongreso, ir vyriausybės nariai turi žinoti ir, be abejonės, žino, kad milžiniška Amerikos žmonių dauguma nori taikos. Ir, žinoma, toji pati dauguma nori, kad visi daromi vyriausybės žingsniai būtų daromi, siekiant taikos ir gerovės.

Susilaikysime į svečius dviejų veiklių kunigų: iš Pietų Amerikos kun. P. Ragazinski ir kun. K. Barausko iš Lietuvos. Netrukus atvyks iš Europos ir kun. A. Deksnys, amerikiečio kun. A. Deksnio brolio sūnus.

Vasario 16-tą Dieną

"Garsas" rašo:

Vasario 16-tą artinasi. Siemet vertėtų tą dieną švęsti dar iškilmingiau, negu kitais metais. Tegu pamato pasaulis, kad laisvėje gyvenantys lietuviai brangina savo tautos laisvę ir nepriklausomybę, kurią pasalingas priešas jai išplėšė. Tegu pamato Stalino bernai, kad veltui jų pastangos įtikinti pasaulį, kad lietuviai patenkinti jo "saule". Prispausty savo brolių vardą parodykime, kad ta Stalino saulė visai jų nešviečia ir nešildo, o tik kuo beisiausia slėgia ir naikina.

Jungtinėse Valstybėse yra apie 130 milijonų gyventojų. Pasirodo, kad iš tokio didelio skaičiaus nepiliečių vis dėlto, palyginti, nėra daug. Teisingumo departamentu preliminarinėmis žiniomis, per praėjusiais metais buvusią ateivių registraciją užsirašę virš keturių milijonų nepiliečių. Tai nedaug. Ir šis skaičius, atsižvelgiant į tarptautinę padėtį, greitai ir žymiai mažės.

Nuotaikos Portugalijoje

Linksmoji jo sostinė. — Pasikalbėjimas su patriarku. — Ir portugalai bijosi vokiečių

K. J. Prunskis

Visą naktį bėdėdamas traukinyse nešė mus į vakarus. Praėjusius buvome jau Portugalijoje. Pro langus matėsi kalnuotos, akmenuotos dirvos. Vietomis kaimiečiai arė jaučiais. Laukuose augo alyvų medžiai. Į akis metėsi daugybė tvorų, padarytų iš sukrautų akmenų. Tų akmenų ir uolų čia tiek daug, kad vietomis ir mūsų traukinys lėkė uoloje iškirstu geležinkelio. Tada pro langą švysteldavo stati akmenų siena. Gana įspūdi darė ir baltai dažyti stočių trobesiai su įvairiais paveikslais ant sienų.

Baigiant važiuoti prie Portugalijos sostinės — Lisabonos, susipažinau su jaunu baskų karininku. Matyt nuoširdūs žmonės. Jis ilgokai kraustėsi po savo lagaminą (čemodaną), kol surado mažą portugalų kalbos vadovėlį ir jį man padovanojo. Lisabonos stoty — vėl suprižas — vos išlipęs iš traukinio sutinku lietuvių A. Daugirdą. Jis vyko į Ameriką, bet, bekeliaujant buvo atsauktas laikinosios įvažiavimo vizos į U S A ir jis turėjo pasilikti Portugalijoje. Vienas būdamas svetiname mieste jis kasdien eidavo sutikti iš Ispanijos ateinančio traukinio ir džiaugėsi pagaliau sulaukęs lietuvių.

Moteris su žuvinės ant galvos

Jei daugelyje Europos kraštų žmonės, pasakytumei, pusbadžiu turi gyventi, tai Portugalijoje sotus gyvenimas — pilnos gaudulės visokių produktų. Žmonės linksni. Gatvėse dažnai išgirsti skardų juoką. Apskritai Lisabonos gatvėse daug triukšmo. Ypatingai šaukia žuvų pardavėjos. Jos nueina į uostą, prisikrauna pintinę žuvų, užsideda ją ant galvos, eina jos nelaikydamos, abiem rankom mosikuodamos ir šaukia viliodamos pirkėjas. Keliauna taip per visą miestą. Iš viso daugelis portugalų rūšilius mėgsta nešti ant galvos. Gal tas ir gerai — išmoksta tiesiai vaikščioti, beveik nematyt žmonių sulinkusių į kuprą.

Lisabonos gatvės kalnuotos ir trumpos, taigi gana klaidžios. Užtat labai pigūs automobiliai — taksi. Jų čia begalės. Pamatę pėsčią einantį kitaip apsirengusį žmogų — užsienietį, jie vejasi, triūbija, siūlo su jais važiuoti. Kartais supuola keli ir pyksta, jei ne jį pasirinkai.

Bet ir gėdijam nerubodu eiti — namai gražūs, daugelis vis naujo stiliaus. Nuobodžianti neduoda bilių pardavėjai, batų valytojai. Jei tik stebėti, tuojau prisistato siūlydami loterijoje laimę išbandyti, siūlydami batus nublizginti. O kur įrengta pramogų — šaudymų į taikinį ir t.t., tai praeivį ir už rankos ima traukti į vidų — tik duok kiek uždirbti.

Matyti Portugalijoje yra daug turtingų žmonių; praduotuvų langai užgriauti visokiausiomis prekėmis, daugybė pinigams keisti kontorų. Tačiau yra nemažai ir varguomenės. Žiūrėk, prie namo kampo bestovinti skurdžiai apsirengusi motina, viena kūdikį laikydama ant rankų, o kitus du ar tris siuntinėdama iš praeivių išmaldos paprašyti. Mačiau, kaip neturtingesni vaikai gatvėje rinko alyvų pupeles, nukritusias nuo čia pat augusio medžio.

Šiaip jau vaisiai čia pigūs, pigūs kepti kaštainai, kuriuos ant ugnies spraginą čia beveik ant kiekvieno kampo. Pragyvenimas Lisabonoje pigus — už vieną dolerį gali lengvai gauti kambarį, tris kartus pavalgyti ir dar liks pinigų kokiems keturiems kartams tramvajum, gatvėkariu pavažiuoti.

Tik jau portugalai mėgsta karčius valgius. Kad išvirs sriubą iš kokių karčių žolių — valgyti negali. Iššūpiam būdavo sunka, palikdami tas žoles. Žiūrėk, kitą dieną šeiminkė pristato vien tų karčių skysčių — nori, mat, patalkyti... Kai jai išaiškini, juokomis prafaria:

— Taip, taip, jums lietuviams kartūs valgiai netinka, reikės išvirti sriubą iš medaus...

Pas kardinolą-patriarchą

Portugalijoje — tikiybė laisvė. Katalikų mokyklos, organizacijos veikia nevaržomai. Spaudos laisvė taip pat. Gal tik katalikai nepanaudoja visų galimybių. Tik keliaudamas po įvairius kraštus pastebėjau, kad Lietuvos katalikai savo organizacine veikla, savo spaudos apatavimu buvo pralenkę daugelio kraštų katalikus.

Portugalija laiminga dar tuo, kad turi savo kardinolą — patriarchą. Paskatintas tų pat rūpesčių, kaip Ispanijoje, aplankiau patriarcho rūmus. Pats patriarchas priėmė ir klausinėjamas apie Portugaliją pasakojo:

— Portugalijos katalikų gyvenimas daro gerą pažangą. Visa spauda respektuoja bažnyčią, su simpatija apie katalikybę atsiliepia. Katalikai turi ir savų dienraščių ir savaitraščių. Jaunimas organizuotas pagal prancūzų ir italų katalikų jaunimo organizacijų pavyzdį. 1910 metais Bažnyčios nuosavybė buvo atimta, bet per 30 metų tikintieji vėl sugebėjo atstatyti seminarias, klebonijas, tuo parodydami savo energiją ir prisirišimą prie bažnyčios. Taip, kad i katalikų Bažnyčios ateitį Portugalijoje mes žiūrime su geromis viltimis. Naujasis Portugalijos konkoratas su Šv. Sostu gi daug prisidės prie Kat. Bažnyčios augimo Portugalijoje, — baigė patriarchas.

(Tęsinys 6 pusl.)

PO SVIETĄ PASIDAIRIUS

Klausimai Ir Atsakymai

Pasėnavots profesoriau!

Budapeste, ir beveik kiekviename Ungarijos didesniame mieste gatvių kryžkelėse ir žymesnėse vietose stovi pasiuntiniai, vadinamieji hordar. Jei kam reikia pagelbėti nunešti, duoti žinią ar šiaip ką, jie už mažus pinigus patarnauja.

Gražiai vilkintis žmogus užkalbina vieną tokį tarną:

— Hordar, ar nori šandien per trumpą laiką užsidirbti 10 kronų?

— Taip, gerbiamas pone, — atsakė hordaras, — kas man reiks veikti?

— Beveik nieko.

— ?

— Aš esu žvėryno savininkas.

— ??

— Mano liūtas vakar galavo.

— ???

— Tu jį pavaduosi. Tu apsiliksi jo kailį ir visą dieną vaikščiosi po narvą vaidindamas liūtą.

Hordaras sutinka. Tą pačią dieną jis eina pareigas.

Visą valandą jis vaikšto ramiai po savo narvą, tik staiga įvyko kažkas netikėta, baisaus. Į tą patį narvą įlino tigras. Hordaras — liūtas iš baimės sustingsta. Mėgina šaukti... Bet, kas tai?... Tigras prisiartina prie jo ir tyliai paslapčia sušnabžda į ausį:

— Nebijok, drauge, ir aš esu hordaras.

Mūsų Ščestlyvos Kelionės i Stalino Rojų balšavikų soidė prašo prof. Kampininko išlumočyti vieną dalyką. Neseniai Stalino gazieta, leidžiama Bruklyne, užginčijo Lietuvos "prisijungimą" prie Rusijos. Sako, "Lietuva prisijungė ne prie Rusijos, bet prie Sov. Sąjungos, kurios Rusija yra tik viena dalis." Ar tai šiu?

Sosaidės prez.

Atsakymas. Meluoja, drauge prezidente. Ne Lietuva prisijungė prie Rusijos, ale Rusija prie Lietuvos. Davų tam yra daug. Priklodui, Lietuvos balšavikai sako, kad jų tėvynė dabar nuo Baltųjų marių iki Čainijos. Jie net dainuoja šitaip:

Debesys pasieniais niuriai

(slenka,

Kraštą gaubia tyluma rūš-

(čiai,

Prie aukštų Amuro upės

(krantų,

Mūs tėvynę saugoja kariai.

Po batalijos Bugimenų namuose, abu Bugimenai atsidūrė teisme. Teisėjas bando taikinti, pavartodamas net Šv. Raštą:

— Gerbiamieji, gyvenkit sutikime, nes ženoti vyras ir moteris yra vienas kūnas.

— Laik fon, vienas kūnas!

— atsakė Bugimienė.

Kai kiti ji salione sumuša,

tai man nei kiek neskauda.

Ale kai girtas parėjęs namo mane muša, tai man skauda.

"Važiuoti su jumis i Draugo koncertą, Jonai? — žinoma! Ateinanti Sekmad., Sausio 26 d. Prasideda 5 val. popiet? Gerai, būsiu pasirošusi!"

Al. Rachmanova.

Naujų Žmonių Fabrikas

Romanas
II Tomas

Išvertė Ant. Pauliukonis

(Tęsinys)

— Dėl Dievo, Tamara, ką tu kalbi! — sušuko profesorius, pagautas siaubo, ir vienu metu nutraukė jai nuo veido skarą. Profesorius apstulbo iš nustebimo: išvydo tokią grožybę, apie kurią niekad nebuvo sapnavęs. Tos net per didelės spindinčios akys, kupinos skausmo ir kančios, išblyškusiame madonos veide — tai buvo grožis, kurio vargšas žmogus šiame pasaulyje negali turėti.

Profesorius norėjo ją tvirtai apsikabinti, bet Tamara įsakančiu rankos judesiu jį sulaukė.

— Daktare, — tarė prašomu balsu, — prašau, neisimylėkite manęs ir jūs, kaip visi kiti! Aš tesu tik jo ir jam vienam tepriklausau — nors to iš tikro niekados realybėje nebus. Verčiau mane iš čia kur nors išvežkite, o jam prašau pasakyti, kad aš išvykau toli, toli; mečiau tapybą ir nutariau tapti šokėja. Juk aš dar galėsiu šokti, ne tiesa, daktare? Prašau pažiūrėti ir įsitikinti — ne tiesa? Juk galima veidą nusidažyti, nusipruduoti, kad nepažintų — tiesa? Ir tada raukšlį nebus matyti!

Tardama tuos žodžius, Tamara rankomis ir visu kūnu padarė keletą plastiškų judesių, kupinų švelnaus, majestotiško iškilmingumo.

— Tiesa, daktare, galėsiu? — paklausė paskum, įdėmiai į profesorių žiūrėdama. — Perėjusi dirbti į teatrą, aš vaidinsiu Eunikos rolę — žinote, Eunikos iš "Quo vadis?" Ar dar ją tebeatsimenate? Kaip ji, apsišautusi ilgu baltu palaidu apsiaustu, praslenka pro savo viešpaties, kurį ji myli, statulą? Ir kaip paskum sustoja, ją pabučiuoja, o jis tuo tarpu viską mato ir girdi? Ir aš, būdama artistė, visomis savo rolėmis stengiuosi vaizduoti, kaip aš myliu Vitalių ir dievinu grožį... Bet ko jūs, daktare, verkiate? Ką aš pasakiau — ko jūs, iš tikro, verkiate?

Ji ištisė rankas ir švelniai palietė profesoriaus veidą.

— Ak, kokia aš kvaila! Jūs visai neverkiate — tai tik gatvėje krinta lietaus lašai!... Norite, aš jums padeklamuosiu vieną eilėraštį? Gerai? Tik aš gerai neatsimenu, kas jį parašė, nes vos kartą perskaičiau, ir taip jis man įstrigo visas į atmintį:

Užmirkite, mirštančios nuvytusios gėlės,
Jūs jau neišvysite grožio auštančio ryto,
Užmirkite, Kūrėjo užmirštos, nes
Sutraiškytos nematomo rato ant kelio turite
(mirti....)

Daktare, kas jums yra? Dėl Dievo meilės, kodėl jūs man nieko neatsakote?

Tamara atsidėjusi pažvelgė į profesorių, ir susyk jos veido bruožuose pasirodė siaubas. Išplėtusi akis, plačiai praverta burna, ne savo balsu sušuko:

— Vitalius!

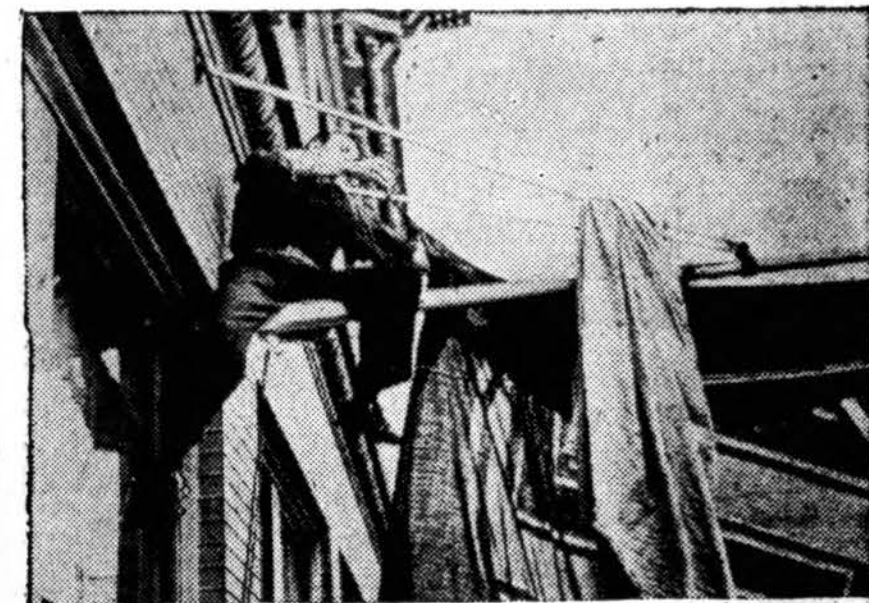
Paskum skubiai pagriebė skraistę, apsisuko ja galvą, parkrito į lovą ir pradėjo pasikukčiodama verkti, viską, kas tik pateko po ranka, daužydama ir plėšydama į gabalėlius. Profesorius norėjo ją nuraminti, bet ji visai jo neklausė: priešingai, pradėjo dar garsiau šaukti. Atbėgo persigandęs su žmona kurrpius. Susirinko kaimynai, kažkas nubėgo pašaukti greitąją pagalbą. Praėjo gerokai laiko, kol ji atvyko; visą tą laiką Tamara šaukė ir daužėsi, tartum netekusi proto.

Sanitarai paguldė ją ant neštuvų, tvirtai surišo ir išvežė į psichinių ligų kliniką.

Draugas Vladimirovas jau galėjo atsikelti. Tiesa, veidai dar tebebuvo įkaitę ir jis pats jautėsi gana silpnas, bet jau smarkiai dirbo ir net manė netrukus eiti į biurą. Tačiau pirma turėjo užsukti į gubzagsą. Prieš eidama į tarnybą, pas jį buvo užbėgusi Tania, ir jie abu viską kaip reikiant apsvaistė. Įėjusi į kambarį, Tania rado jį rymantį prie lango ir susimąsčiusį žiūrint į toli. Kambarys buvo taip prikūrintas, jog Tania nustebusi pažvelgė į jį klausdama akimis. Šiaip, kai ji pas jį atėdavo, jis paprastai pašokdavo iš vietos ir ją sutikdavo išskėstomis rankomis, bet šiandien nepajudėjo nė vienu sąnariu, tik žiūrėjo įsimeigęs akis, kaip priešais baltuoja sniegas.

— Senia, kas tau yra? — paklausė ji nusigandusi. Jis greitai atsisuko, tvirtai suėmė ją rankomis su tokia jėga, kokios, rodos, joks ligonis negali turėti, ir

MINIA KRIKŠTAUJA NUTRAUKUS NACIŲ VĖLIAVA

("Draugas" Acmė telefono)

Viršutiniame vaizde rodoma iškelta nacių vėliava (swastika) ant vokiečių konsulato San Francisco mieste. Apačioje susirinkusioji minia nerimsta. Policija jai aiškina, kad tarptautiniais įstatymais leidžiama iškelti svetimos šalies vėliavą be amerikoniškos vėliavos. Miniai nerimstant namų džiūnitorius iškelia dar ir amerikonišką vėliavą. Netrukus vienas drašulis, buvęs jūrininkas Harold Sturtevant (apatinio vaizdo viršuje) įsilipa į stiebą ir nutraukia žemyn swastiką miniai krikštant. Apačioje (iš kairės pusės) Duke Rose, Jack Josephs, Edward Lackey, Harold Sturtevant ir H. Asherin. Dėl šio incidento Vokietijos ambasadorius Washingtono iškėlė protestą. Valstybės departamentas pareiškė atgailę.

pradėjo karštai bučiuoti veidą, lūpas.... Tania juto, kad yra žuvusi....

— Senia, o kas bus mūsų kūdikiui?... Tai blogai atsilies į jį.... Senia, negerai, kad taip darai.... Kas bus su mūsų kūdikiu!

— Ak, viskas nesąmonė, kvailybės! Vaikas! Gubzagsas! Aš esu išsiilgęs tavęs! Aš noriu tave matyti. Aš noriu tave matyti kenčiančią! — kalbėjo dusdamas draugas. — Tave, tave! Tu turi, taip, turi kentėti! Turi! Šiaip aš neištversiu!

Jis užspaudė jai lūpas, ir prasidėjo baisioji scena, kurią ji buvo anksčiau tik neaiškiai nujautusi. Tania jau seniai instinktyviai juto, kad draugas Vladimirovas turi kažkokią paslaptį, kurios negali parodyti žmonėms, kad jo sielą graužia kažkoks kirminas, nuo kurio ir jis pats kenčia....

(Bus daugiau.)

Laiškas Iš Romos

Lapkričio mėn. 24 diena ra eilių palydovų, nė gvardi. Šv. Petro bazilikoj! Ji giliai įstrigo į širdis visiems, kurie turėjo progą dalyvauti šv. Tėvo mišiose. Įspūdis tiesiog neišdildomas. Pamaldų tikslas, jų aplinka, šv. Tėvo kalba palietė giliausias tūkstantinės minios, reikėtų sakyti — visos tikinčios žmonių, sielos stygas. Jei šv. Petro bazilikoj daugelio vidaus išgyvenimai pasireiškė asarų ženkla, esu tikras, kad tai buvo taip pat įrodymas to, ką visi ten jautė, ką jautė visa Bažnyčia, taip artimai susirišusi su visų Tėvų ypatingai ta nuotaikinga proga.

Yra sakoma, ir tai tikrai teisybė, kad skausmas riša geriausiai, jis esąs giliausių drangysčių kūrėjas. Kadangi visos pamaldos vyko skausmo, atgailos fone, tur būt, todėl visi pasijuto taip arti vienas kito, taip arti to, kuris stovi prie Apaštaly karsto, po didinguoju Michelangelo kupolu ir atnauja auką už giliausias žmonių pagėidavimus taip sunkiais laikais.

Gal, tik Benedikto XV laikais, kai anas popiežius 1915 m. vasario mėn. 7 d., taip pat karo siaubo metu, dalyvavo tylioj valandoj, maldos ir atgailos valandoj, šv. Petro bazilikos sienos matė panašią dieną, kokia buvo lapkričio mėn. 24 d. Koks skirtumas tarp anų didingųjų iškilmių, kurias paprastai regi šv. Petro bazilika įvairiomis progomis, kai ten atvyksta šv. Tėvas, ir štai, šitų pamaldų! Ir žmonės tą dieną traukė į baziliką kažkaip kitaip nusiteikę. Jų skaičius nieku būdu nemažesnis, kaip didžiųjų iškilmių progomis. Minių minios traukė ten nuo pat ankstyvo ryto; įvairaus plauko, įvairių tautybių ir profesijų žmonės slinko į visuotinės Bažnyčios šventovę. Bet visų veidai kažkodėl rimti, apsiniaukę, prislėgti. Įėjini į baziliką, pirmas galingas įspūdis: mirtina tyla, gilus sustelkimas. Kur dingo įprastos italų plepumas? Kur šventiška, saulėta nuotaika? Kur visokie skambėsiai, ginklų barškenimai? Nėra nė papuošalų, nė iliuminacijų. Rimtos yra bazilikos sienos, rimti žmonės. Visur lyg didžiųjų vidaus išgyvenimų ženklai. Šiaip būna, šveicarų ar palatinos gvardijos žmonės tik siūva ir siūva; o dabar visi taip sau lyg nerangiai stovinėja, lyg nieko nebūtų. Dinga pirmų žingsnių iškilmingumas. Svečiams nepažįstoms tribūnos. Diplomatai, diduomenė be iškilmių uniformų. Ir kardinalai, ir pralotai be purpurų. Tokia nuotaika, tokia aplinka tikrai išimtinai šv. Petro bazilikai. Gal, kai laidojom čia Pijų XI, teko matyti pamašų susitelkimą, didelį rimtumą.

Truputį prieš 10 val. į tą nuotaikingą Dievo namą įžengė šv. Tėvas. Sidabro trimtai nepranešė jo atvykimo. Nė popiežiaus maršas nesuskambėjo, kaip paprastai. Nė

jus XII kalba visada karštai, gyvai, aiškiu ir energingu balsu. Prie šitų ypatingų šiandien prisidėjo dar didis sielos skausmas, gilus išgyvenimas to, ką sako pasauliui. Žinom visi, kaip giliai pamaldus yra Pijus XII, kaip šventa ir prakilni yra jo siela. Gi lapkričio mėn. 24 d. pamoksle jis pasirodė ypatingas. Tat dar nepaprastą įspūdį. Galimas daiktas, kad per radio nebuvo galima tat atjausti. Bet viduje, bazilikoj — tikriausiai. Kaip įsakmiai jis aiškino apie nepavykusias jo taikinimo pastangas, kaip savo gestais, balsu, visu kūnu išklotė visą skausmą, kurį jame ir pasauly pagimdė visos tos nelaimės, kurias neša žiaurus karas, kaip energingai pabrėžė auą atsakomybę, kuri krinta ant žmonių už padarytus darbus ir už kuriuos reikės duoti tiksliai apyskaitą. Nepaprastai įspūdinga buvo popiežiaus malda, kuri, be to, užėmė gerą pamokslą dalį. Tai buvo tikras Pijaus XII sielos pasireiškimas; sielos, kuri atjausdama pasaulio būklę ir

(Nukelta į 4 pusl.)

Po Draugo koncerto smagiai pasišoksime prie šaunios Stan Metriko orkestros!

LEO NORKUS, Jr.
DISTRIBUTOR
OF
Ambrosia & Nectar
BEERS

GERKIT tik GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

KLAUSYKITE! — PATIKS!

ŠALTIMIERO RADIO PROGRAMAI!!

ŠI RYT IR KIEKVIENĄ RYTMETELĮ

WHIP — 10:00 val. ryte — WHIP — 1480 Kiloc.

- * Juozas Warputas ir jo Kaimiečių Kapelija
- * Kastas Sabonis ir Flo-utė (Lakštutė) Balsintė
- * Steponas Norkus ir Vėlesnių Žinių Žinovas
- * Albina Kaspariūtė ir Al James
- * Kristina Kriščiūnaitė ir Jonas Paredna
- * Aštuonios NASTURTOS ir Keturi KAVALIERIAI
- * Juokų Karalius "Sank Liu Lujis" ir Simas Bartkus
- * Bartkų Šeimyna ir Liuliojančios Lietuvalitės
- * Oktetas su Antanu Kaminsku, Petru Kavaliausku, Vanda Zabella ir kiti

Šaltimieras Radio Advertisers

6912 South Western Ave. Chicago, Illinois
Tel. Prospect 4050
"THE LITHUANIAN HOUR"

CIVILIZACIJOS KRIZĖ

Premijtuotas kun. J. Karaliaus vertimas

— Vertė —

Antanas P. Sandys, M.I.C.

(Tęsinys)

Iš kart prieš pramoninį kapitalizmo blogumą iškilo tik-tai dalinis ir sporadiskas, pavienis protestas. Šiems pasipriešinimams vienybės stigo, ir jie susidarė iš įvairių teorijų, kurias rašytojai siūlė. Tie patys rašytojai buvo asmenys, kurie niekada nedalyvavo pramoniniuose išsivystymuose, kurie nebuvo nei kapitalistai, nei algiečiai, kartais tik vidurinio laimo politikai, akiai begrabi dėl kokių visai neįmanomų gyduolių, arba piną kokius neaiškius, jokio praktiško pritaikymo neturintius literatinius išsireiškimus. Turime pranešus kraštutiniuosius ekstravagantus su savo smulkiais pasekėjais; turime angliškąsias ištyrimus (taip pat ir nepasiekimus) kaip tai Roberto Owen sąjūdį; turime ir didesnioje politikoje srityse stambesnius sąjūdžius, kaip Čartistų sąjūdį, tam tikras tolimo ekonominio sukilimo priemaišas. Bet tas daiktas dar neprisima jokio pavidalo bei kūno iki pat vidurio 19 šimt., ir kada jis prisima jau pavidalą, jis net ir tuomet save pasivadina dviprasmišku pavadinimu; įvairios teorijos užpuolancios savasties dėsni, įvairios bendruomeninės valdžios vedamosios politikos išnaudojančios šeimyninę ir pavienio asmens laisvę tapo "socializmo" pavadinimu žinomos.

Bendroji laikų nuotaika visuomenės visumoj, siekian-ti daug toliau už paprastų ekonominių pastangų ribų, yra palanki tokiai pažangai, kuri priešinasi žmogiškam kilnumui ir sveikam socialiniam gyvenimui, ypačgi šeimyniniam. Moterystės pastovumas buvo abejojamas, vaikų auklėjimas buvo atimtas iš tėvų nuožiūrės ir tokiu būdu tėvų stovis vaikų auklėjimo užduotyje vis labiau puolė žemyn. Ypatin-goje ekonomiškose srityse savasties teisės daugiau nebuvo pamatuota ant žmogaus prigimties ir kilnumo, jo laisvos valios saugojime, jo asmenybėje, bet jos turėjo savo pagrindą ginčiuose, kurie lietė vien bendruomenę. Tas yra neteisingas pamatas ir jis išdavė blogą vaisių, kuri kiekviena neteisinga filosofija išduoda. Ši blogoji filosofija apsiereiškė net tokiam blogame pavidale, kad drįso teigti, jog neribotas pavienio godumo išsiplėtimas gali veikti visų gerovei. Toks tai buvo centralinis taip vadinamas "mančesterinės monokultūros" Anglijoje dėsni. Ji ne-tiktai nesukriauė visuomeniškų žmonių santykius, bet taip pat ir išorinę aplinkumą.

Neaiški reformų sankrova, kuri bendrai buvo žino-

ma kaip "socialistiškoji," neįstengė pasipriešinti šioms augantiems ir greitai laiku tapusiems nepakeičiamais kapitalizmo blogumams. Vis tik, žmonės dar abejojo at-mesti pasiūlytą pamainą prie pilnos pabaigos. 19-tojo šimt. reformatoriai panaudojo šiuos ir į juos panašus neaiškius išsireiškimus, kaip nuo kiekvieno pagal išga-les ir kiekvienam pagal iš-galės. Jie žadėjo įsteigti visuomenę, kurioje pasilikti tiek pavienios savasties, kiek patenkins lygiai neaiškius jų klausytojų potraukius, ir jie bandė bent kokiame laipsnyje sujungti savasties dėsni su priešingo dėsni painumais. Jie skelbė antagonizmą be kovos ir akiai bėgėsi tarp daugelio panašių sau prieštaravimų. Šis neaiškus socializmas ilgai negalėjo gyvuoti. Jėga, kuri utrėjo jį pagiežiai į šalį nustumti, jau buvo gimusi ir greitai brendė. Tai, kas turėjo sunaikinti socializmą, buvo ypatingas paskelbtas daleidimas—pavadinime jį Dogma, kuri šimtmečius įpusėjus apsi-reiškė dvylypiame pavidale; pilnasis materializmo mokslas.

Iki kol kokia nors nau-jenybė žmonėse pilnai iš-auga, paprastai, prabėga be veik visas amžius. Senoji karta, kuri buvo išauklėta skirtingose idėjose, turi iš-mirti ir naujoji karta netik-tai turi užaugti, bet dar su-bręsti ir rasti laiko save pažinti ir, pagaliau, tapti godotinais seniais, kurių au-toriteto kiti klausytų, jei norima įsteigti kokį nors naujovinį mokslą, nežiūrint ar jis bus blogas, arba ge-ras.

Panašus dalykas įvyko su materializmu; jis virto Vakarų pasaulio vedamoji fi-losofija, nežiūrint, ar ji bu-vo pripažįstama, ar ne. Ji pagamino savitą kosmogo-niją, savitą žmogaus prad-žios ir prigimties išaiški-nimą, ir, tad, savitą ekono-mišką ir visuomenišką planą.

Atsižvelgiant į jos kosmo-goniją, t. y., žmogiškos prad-žios ir prigimties ir pasau-lio, kuriame jis gyvena, iš-aiškinimą, mes galime kon-statuoti, kad tas išaiškinimas turėjo savo pradžią Darvino knygos pasirody-mu, — Veislių Pradžia; at-sižvelgiant į ypatingą vi-suomenišką ir ekonomišką schemą, kuri gretimais ėjo su viršminėtu išaiškinimu, mes galime pastatyti šių amžių Karolio Markso kny-gą, — Das Kapital pasiro-dymą.

Pažymėtina pirmiausia, kad nė vienas iš šių auto-rių nėra pirmos rūšies ra-šytojai. Nė vienas iš jų ne-

ADM. LEAHY SUSIEINA SU PRANCŪZŲ VADAIS

("Draugas" Acme telephoto)

Admiralą William D. Leahy (dešinėje) nauvalstybės viršininkas maršalas Henri Petain Vichy mieste pasitinka ir sveikina prancūzų jū J. A. Vasteybių ambasadorių Prancūzijai (centre) ir užs. reikalų ministras Pierre Flančin (kairėje).

LAIŠKAS IŠ ROMOS

(Tęsinys iš 3 pusl.)

būdamą giliai šventa, huma-niška, it vulkanas veržės į Aukščiausį, iš Kurio Vieno jis laukia pagalbos, malonės ir pasigalėjimo. Pridaryta tiek blogybų; gal, Dievas ims bausti žmones, kurie ne-begirdžia nė sąžinės balso, nei Dievo nebeįjo. Todėl ir popiežius, it aukos avinėlis, stovi prie Aukuro, maldauja pasigalėti, nebausti, nors bū-tų verta ir nupelnyta.

Savo maldoj Pijus XII ne-ūžmiršo anų nelaimingųjų, kuriuos skaudžiai palietė ka-ras: karių šeimynų, neteku-sių sūnų, netekusių pastogės ar tėvynės. Maldauja heroiz-mo tiems, kurie gina tėvynę ir humaniškumą, gi herojams, kritusiems kovos lauke, pra-šo amžino atilsio. Apskritai,

buvo nė nušviečiantis nė kūrybiškas mintytojas; nė vienas iš jų nebuvo origina-lus; abu nepaprastai savo veikalus ištesė ir abu buvo prozaiški ir nuobodūs. Jie ir jų knygos šioje vietoje neprivalo būti cituojami kaip priežastys; jie neverti nė pusės to pagarbumo; bet jie buvo simptonai, ženklai. Kad jie tiek plačiai pateko madon ir tokia ilga pasėk-mių eilė jiems yra priskai-tomai, įrodo, kaip jie priti-ko savo laikų gyviausiai dvasiai.

Prieš septyniasdešimt me-tų šis dalykas prasidėjo; šiandien mes gyvename jo pilnais vaisiais.

(Bus daugiau.)

NELAUKITE KOL PRITRŪKSITE! UŽSISAKYKITE ŠIANDIEN

Roseland Coal Co.
343 W. 107th Place
TEL. PULLMAN 6776
A. Tumonis, Sav.

Užsisakykite anglis iš šios lietuviškos kompanijos. Geriausias rūšies anglis už žemiausias kainas. Greitas patarnavimas. Pašaukite — **PULLMAN 6776** šiandien!

tokią maldą galima pavadin-ti Vyriausio Kunigo maldą. Jų sunėtos amžinos vertė-nybės, jų tetroškiamas: kad viešpatautų gražūs idealai, o ne jėga; kad visur įsigalėtų meilė ir sutarimas. O kas y-ra meilė, jei ne pats Dievas, jei ne Pats pasaulio Kūrėjas, pasaulio, kurio nevalia žmo-nėms daužyti, o yra pareiga statyti pagal Apvaizdos surė-dymą.

Reto dvasiškumo pamoks-las bazilikoje buvo išklausy-tas su didžiausiu atsidėjimu.

Radio dėka, ir visais pasau-lis girdėjo brangius popie-žiaus žodžius. Jau girdėti malonūs pasaulio spaudos at-garsiai. Aišku, tat gripildo mūs katalikų šeimyną dide-liu pasididžiavimu. Be abejo, viener kitur tie atgarsiai te-turės taktikos ar naujų pa-siteisinių pobūdį. Italai gi maloniai sutiko popiežiaus kalbą. Nenuostaba. Labai me-tėsi į akis gausingas kariškų sluoksnių skaičius bazilikoje pamaldų metu. Ir be to, vie-noj paskutinių audiencijų me-tu buvo matyti daug unifor-muotų karininkų, kareivių, kurie popiežiui kėlė griaus-mingas ovacijas.

Tokiu būdu Vatikanas vėl išėjo į viešumą, kaip papras-tai, savo įprasta linkme: kaip taikintojas, išpėjėjas, dvasin-tojas. Šįkart jis buvo nepa-

prastas tuo, kad buvo giliai universalus. Pastor Angelicus pasirodė tikrai visų tautų Tėvas, kuris rūpinasi visais ir Vatikano tyloje, kai aplin-kui girdėti alarmai ar armo-tų griausmai. Belieka palin-kėti, kad Aukščiausis išklau-sytų visų maldų, kad popie-žiaus pastangos žmonijos ir humaniškumo labui neuieitų veltui, nebūtų it "balsas ty-ruose". **Miškų Juozas**

Chicagoj praplitusi adra

Illinois valstybėje ir Chi-cagoj šiemet adra (measles) nepaprastai praplito. Per pir-mąsias sausio dvi savaites buvo 2,084 susirgimai. Iš to 1,681 susirgimas buvo Coo-ko apskrity ir Chicagoj.

1940 metais per pirmąsias sausio dvi savaites viso val-stybėje buvo tik 59 ta liga susirgimai.

DR. KARL NURKAT (Nurkaitis)

Atsakančiai ir prieinama kai-na pritaiko akinius. Kiekvieną dieną randasi: **DIDŽIULIJE BUDRIKO KRAUTUVEJE** 3409 So. Halsted Street Tel. Yards 3089

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res. 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Ketvirtad. ir Nedėliomis susitarus.
2423 W. Marquette Road

DR. STRIKOLIS
PHYSICIAN AND SURGEON
4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Office tel. YARDS 4787
Namų tel. PROspect 1930

DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.
REZIDENCIJA:
6631 S. California Ave.
Tel. REPabla 7789

Tel. YARDS 5921

DR. A. J. BERTASH
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

Ofiso tel. VIRginia 0036
Residencijos tel.: BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 1-3 ir 6-8:30 P. M.
Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. CANAL 0257
Res. tel.: PROspect 6864
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Residencija: 6800 So. Arctonian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 9 popie-
d iki 9 val. vakare

Dienraščio "Draugas" Metinis Koncertas — įvyks — Sekmad., Sausio 26 d., 1941 SOKOL HALL Rezervuokite tą dieną — "DRAUGUI".

Kas turi kolekтуoti mokesčius

Cooko apskrity ir Chica-goje nuo 1928 metų daug mo-kesčių (taksų) neiškolek-tuota. Kai kas už tai kalti-na buvusius apskrities išdi-ninkus, nes jų pareiga ne-kilnojamas arba personali-nes nuosavybes aprašyti ir parduoti, jei mokesstys ne-mokami.

Dabartinis išdininkas pa-reiškia, kad lengva sakyti aprašyti ir parduoti. Tikre-nybėje nelengva tas padary-ti. Susiduriama su įvairiau-siomis legalinėmis kliūti-mis. Tikslas neatsiekiamas ir su teismų pagalba. Nemo-kantieji mokesčių pašaukia-mi į teismus, kurie dažniau-sia nustatytas mokesstis su-

mažina. Bet ir tas neišgau-nama.

Tiesa, įstatymais nurody-ta, kad užtrauktus mokes-čius turi kolekтуoti išdinin-kas. Bet praktikoje tas ne-imanoma.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Sensacijos šimet di-deliame Draugo kon-certe! Jaunimas dai-nuos ir šoks! Pirkite tikietus dabar!

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. CANAL 5969

DR. WALTER PHILLIPS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2155 West Cermak Road
OFISO VALANDOS
1-4 ir 6:30-8:30 vakare
ir pagal sutartį.

DR. F. C. WINSKUNAS
PHYSICIAN — SURGEON
Ofiso: 2158 W. Cermak Rd.
Tel. CANAL 2345
Val.: 2-4 ir 7-9
Res.: 7004 So. Fairfield
Tel. HEMlock 3150

Tel. YARDS 3146

VALANDOS: Nuo 11 iki 12,
2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadienis: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Seštadienis: 11 iki 12
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Taipgi akinius pritaikau.
3343 S. Halsted Street

DR. V. E. SIEDLINSKI
DANTISTAS
4143 South Archer Avenue
Telefonas LA Fayette 3650
Antradienis, Ketvirtadienis ir
Penktadienis.
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Pirmadienis, Trečiadienis ir
Seštadienis.

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 So. Ashland Ave.
(2-tros lubos)
Tel. MIDway 2860 Chicago, Ill.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 ryto, 2 iki 4
val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak.
Sekmad. nuo 10 iki 12 val. ryto.

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Avenue
Tel. YARDS 0994
Res. tel. PLaza 3200
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dieną

Tel. YARDS 5557

DR. FRANK C. KWINN
(Kviescininkas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 7-8:30 v. vakare
ir pagal sutartį.

DR. P. J. BEINAR
(Beinarauskas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6900 So. Halsted Street
TELEFONAI:
Ofiso — WENTworth 1612.
Res. — YARDS 3954.
OFISO VALANDOS:
8 iki 4 popiet. 7 iki 9 vakare.
Trečiadienis ir Sekmadienis
pagal sutartį.

Tel. YARDS 2246

DR. C. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Seređoj pagal sutartį.

Būkite Malonūs SAVO AKIMS

Tik viena pora akių visam gy-venimui. Saugokit jas, leisdami išekzaminuoti jas moderniausia me-toda, kurią reikiamo mokslą-gali suteikti.

32 METAI PATYRIMO pririnkime akinių, kurie pašalina visą akių įtampą.
Dr. John J. Smetana, Jr.
OPTOMETRISTAI
1801 So. Ashland Avenue
Kampus 18-tos
Telefonas CANAL 0523 — Chicago
OFISO VALANDOS
Kasdien 9:00 a. m. iki 8:30 p. m.
Treč. ir Sešt.: 9:00 a. m. iki 7:30 p. m.

LIETUVIAI DAKTARAI

Ofiso Tel.: Rezid. Tel.:
VIRginia 1886 PROspect 3534

DR. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1853 West 35th Street

LIGONIUS PRIIMA:

Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val.
Trečiad. ir Sekmad. tik susitarus.

Telefonas: Hemlock 5849

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.

Ofiso Valandos:
Po piet — 1 iki 3; Vakara 7 iki 9
Sekmadieniais sulau sutarties

Phone Cicero 4276

DR. P. ATKOČIUNAS

DANTISTAS
1446 S. 49th Ct., Cicero, Ill.

Antradienis, Ketvirtadienis ir
Penktadienis
Valandos: 10-12 ryto, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago
Pirmadienis, Trečiadienis ir
Seštadienis
Valandos: 3 — 8 popiet,

Telefonas CANAL 7329

DR. PETER J. BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2202 West Cermak Road

OFISO VALANDOS: 2-4 ir 7-9
ir pagal sutartį.
Sekmadieniais taipgi pagal sutartį.
Res. telefonas SEley 0434.

Tel. Cicero 1484

DR. S. R. PALUTSIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Kamp. 15tos Gat. ir 49th Ct

OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 popiet ir 7 iki 9 vak.
ir pagal sutartį.
Res. 1625 So. 50th Avenue
Tel. Cicero 1484

DR. A. JENKINS

(Lietuviai)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street

OFISO VALANDOS:
Nuo 1-4 ir nuo 7-9 vakare
Taipgi pagal sutartį.
Ofiso telefonas PROspect 6737
Namų telefonas VIRginia 2421

Mūsų Profesionalio Teatro Augimas

Zaidimas žmogui yra įgimtas dalykas. Iš pat mažens, vos tik kiek paūgėjęs, imasi žaidimų, sujungtų su veido išraiškomis, judėdais, kalbomis, dainomis, šokiais ir kt.; nors dar viskas vaikiška, bet čia jau yra tikras vaidinimo pradai. Augant, žmogaus protas bręsta, drauge su tuo vystosi ir minėti žaislai: sukombinuojama naujus, sunkesnius, sudėtingesnius. Visa tai pasireiškia kiekvienoje tautoje savotiškais formomis, savotiškais judėdais, muzika, šokiais, žingsnis po žingsnio, žaistas persiformuoja į vaidybą, sukuria savotiškumą, besiskiriančius vienu tautų nuo kitų. Tokia yra pradžia teatro pas visas tautas: pas vienas tas pradai pasireiškė anksčiau, pas kitas vėliau, priklausė nuo aplinkybių.

Kur ir kada pirmą pasireiškė teatro pradai organizuoti viešumoje, mes nežinome. Senajam Įstatyme randame aprašymą iškilmingo prašymo Salomono laikais Arkos į Jeruzalės šventnamį, kur, šale giedotojų, griežikų, buvę figūrotojų šokių su savotiška veido išraiška. Taip pat yra užsilikę žinių ir apie senojo Aigipto papročius. Ten randame šokių, atvaizduojančių įvairius paukščius, žvėris. Graikų teatras mums yra daugiau žinomas, kur net ryškūs dramos vaizdas reiškiasi. Graikų teatras sutraukdavo begalines žmonių minias į vaidinimus.

Pirmutinis teatras

Koks buvo pirmutinis teatras pas lietuvius, kuris būtų plačias mases sutraukęs ir ar toks yra buvęs, mes dar nežinome. Kad buvo kas nors platesnio toje srityje, šiek tiek už tai kalba mūsų tautosaka ir kai kur užsilikę baigę nykti papročiai. Paimkim kad ir užgavėnių pasilinksminimus, kurie, aišku, yra labai panašūs pavienėms scenoms, viduramžių plačiai vartojamų misterijų miestuose, vienuolynuose, bažnyčiose. Pav., apsiirengiami žydo, vokiečio, vengro ar vėlio rūbais ir daroma visokius juokus po kaimus: gatvėje, kieme, gričioje. Taip pat apsiirengiama meška, gervė, užsimanama kaukės, ir gi daroma jiems pritaikintus juokus.

O kaip plačiai Zemaitijoje buvo "Užgavėnių Morės" apeigos atliekamos, kur sutraukdavo keleto kaimų jaunimą kur nors į vieną vietą ir ten parodydavo įvairius gabumus kiekvienas, kas tik ką galėjo ir sugebėjo.

Apie 1860 m. panašūs didelių minių susirinkimai į kokius tai vaidinimus būdavo Vabalninkų parapijoje nuo Kalėdų iki Trijų Karalių laikotarpio. Viskas buvo savotiškai daroma. Rūbus atstojas išversti kailiniai, kailio gabalai, linų gabalai, šiaudų kuokštas. Scenos reikmenis buvo: ratai, šlajos, spragilas, grėblis ir kt. Tokios rūšies vaidyba pas lietuvius buvo šimtmečius ir tęsiasi iki "Au-

šros" laikų. Tai buvo grynai lietuviškos sielos pasireiškimas.

Ponų teatrai

Apart liaudies vaidinimų, Lietuvos ribose, buvo ir didžiuliams skirtų vaidinimų, kurie liaudžiai nebuvo suprantami ir jie nebuvo ten prielaidami. Tur būt, pirmutinės kunigaikštis Gediminas yra parsikvietęs vaidylas iš Vakarų Europos. Kai jis pradėjo kvietis į Lietuvą įvairius amatininkus, tarpe jų buvo ir vaidylų. Tokia tų laikų buvo mada Vakarų Europoje: didžiūnai savo rūmuose laikydavo juokdarius, šokėjus, griežikus, vaidylas.

Jėzuitų misterijos

Jėzuitai įsikūrę Vilniuje 1584 m. viešai mieste statė misterijas, kuriose dalyvavo didelės minios su muzika, šokiais, eisenomis, vadovaujant Jėzuitų Akademijos studentams. Panašiai buvo, vėliau, daroma Kaune, Kražiuose ir kt., kur tik Jėzuitai turėjo savas mokyklas. Bet liaudžiai tos misterijos nebuvo tiksliai suprantamos, nes buvo vartojama lotynų kalba, kai kur lenkiška. Liaudis galėjo tik optiniai jomis naudotis. Kražiuose retkarčiais būdavo ir "žemaitiškai".

Taip pat matome pavienius didžiūnus pasakiškose prabangose gyvenusius ir savo teatrus užlaikiusius. Pav., Lietuvos hetmanas, kunigaikštis Mykolas Oginskis savo gyvenamoje vietoje, kaip Slonimo starosta, turėjo puošnius rūmus su 106 milžiniškais į sales panašiais kambariais ir apart to dar du rūmus teatrui, kur buvo vaidinimai, baletas ir kt.

Panašiai pasielgė apie 1775 m. Lietuvos pažiūrininkas ir Gardino starosta, Antanas Tyzenhaus. Jis, be įvairių mokyklų, įtaisė gražų teatrą ir baletą Gardine. Kai ten teatras ir baletas buvo likviduoti, dalis persikėlė į Vilnių, o kita į Varšuvą. Persikėlusis baletas Varšuvoje sudarė pirmutinį branduolį lenkų baletui.

Teatrai ilgą laiką buvo ne plataus pobūdžio, bet didžiūnų panegirikų parodymui. Todėl jie buvo asmeninio pobūdžio. Sakysim, atvaizduodavo kokio nors žymaus didžiūno kariškus atsižymėjimus, gimtadienių iškiles, vestuvių apeigas ir pan.

Kuomet didžiūnai pradėjo

išsigimti, pradėjo bledėti, teatrai nebebuvo pajėgiami išlaikyti, tuosyk prasidėjo miestuose organizuoti viešojo pobūdžio teatrai. Vilniuje ir gi nuo senų laikų toks teatras buvo susikūręs.

Kuomet didžiūnų rūmuose teatras buvo ir perėjo į miestą, kaime mažai kas pasikeitė, tik tiek, kad būvę kokie nors žemesnieji tarnautojai dvaruose ar miestuose nužūrėdavo ką per rakto skylę, parnešdavo į liudį kari juos pasiimdavo. Tokių likučių mes dar turime ir šiandien. Lietuvoje, kt.: Trijų Karalių vaikščiojimas, vardadienių apeigos, kai kurie šokiai.

Užėmus Lietuvą caro rusams, jie įsteigė didesniuose miestuose teatrus ir uoliai juos rėmė. Didžiojo Karo metu nuo to neatsilikio ir vokiečiai. Jie žinojo teatro reikšmę plačiausioms masėms. Ilgai mūsų liaudies teatras negalėjo išeiti viešumon iš žaislų pavydalo, kad pradėti kurti savo teatro formas. Tam buvo dvi pagrindinės priežastys: uždraudimas spaudos ir neturėjimas vaidinimui parengtų dalykelių.

"Aušrai" pasirodžius

"Aušrai" pasirodžius, o vėliau ir kitiems laikraščiams, nors lietuviška spauda rusų ir buvo draudžiama, pradėjo kluonuose pas ūkininkus reikštis šokie tokie vaidinimai. Ypatingai tas pažengė pirmyn, kuomet pradėjo liaudies tarpe rasti studentai. Studentija nors buvo stropiai žandarų sekama, vis tik dar žinėse ar kluonuose sugebėdavo nors kokius veikaliukus savo artimiesiems suvaidinti. Nuo tada prasideda kluono teatrų laikotarpis. Tas tęsiasi iki tol, kol nepasirodė pirmas vaidinimas viešai Petrapilyje 1895 metais Kurliandijoje, Palangos miestelyje buvo pirmas vaidinimas 1899 m., tai, galima sakyti, pačioje Zemaitijoje; nors tik administracijos tvarka Palangą skyrė nuo kaimiškųjų lietuvių, bet kaimiškiai, toli gražu, kaip ir Vilniuje, negalėjo ilgai dar viešų vaidinimų rengti. Nuo tada prasideda dar smarkesnis kluoninių vaidinimų veikimas. Nevienu už tai pateko į Sibirą, kiti į Ameriką išdūmė.

Spaudą grąžinus

Kai lietuviška spauda buvo leista, nuo 1904 m. prasideda jau viešumon teatras išeiti. Kaip kluonų, taip ir viešųjų vaidinimų veikalai nebuvo

LAIVYNO SEKRETORIUS BRITŲ PUSĖJE

Karo laivyno departamento sekretorius Frank Knox juokauja per kongreso komiteto vykdantį apkalbinėjimą. Sekretorius komitetui parsiškė, kad Amerikos gyvas reikalas gelbėti Anglijai. Anot jo, britų laivynas Ameriką sulaiko nuo įsikišimo karan.

patriotinio turinio, o vien tik komedijėles, daugiau verstos. Kaip tai, "Velnias spąstose", "Nepadėjus tēr ko kasti", "Živilė", "Amerika pirtyje" ir kt. Tai buvo, anot poeto F. Kiršos žodžių "autinės meilės ir prisikėlimo teatras". Nors spauda ir buvo leista, bet vaidinimams leidimus begalo sunku buvo gau-

ti. Reikėdavo rusiškai vertimą patiekti, nurodyti kas vaidina, kas režisuoja ir tai nevisada leidimai buvo gaunami. Bet nežinūnt į tai, vis dažniau buvo vaidinama Rygoje, Maskvoje, Petrapilyje, Liepojuje, Kaune, Vilniuje. Pradėjo tuoj kurtis draugijos teatro reikalams, kai kada prisidengdamos pašalpos oha-

liais: Rūta, Rygos Kanklės, Apšvietos Draugija, Vilniaus Kanklės ir kt.

Amerikos lietuvių tarpe

Kai Lietuvoje teatras vos tik pradėjo savo pirmuosius žingsnius kluonuose, Amerikos lietuvių tarpe jau buvo daug teatro srityje nuveikta. Jau 1889 m., Plymouth, Pa., suvaidinta pirmutinis lietuvių vaidinimas, A. Turskio veikalas: "Be Sumnenės".

Publikos net apie 400 susirinko. 1890 m. organizuota "Lietuvių Mokslo Draugystės" sumanymu pirmutinė Amerikoje teatralė kuopa su 13 narių (Plymouth, Pa.).

1891 m., Plymouth, Pa., per Liet. Mokslo Draugystės seimą, nutarta "rengti knygnus ir teatrus". 1892 m. Chicagoje suvaidinta pirma didesnė lietuvių drama: "Kova po Grunvaldu". Lošė John Grinius rūpesniu organizuota "Teatrališka Draugystė", kuri net pasiryžo važinėti su vaidinimais po Amerikos lietuvių kolonijas. Taip pat po Kražių skerdynių, vaidinimų banga nuaidėjo plačiai per lietuvių kolonijas su

veikalu "Kražių Skerdynės". 1896 m. mes jau randame keletą vaidinimų ir Brooklyne. 1898 m. rūpesčiu J. Moliušio ir J. Giežno organizuojama New York, N. Y., "Teatrališka Muzikališka Draugystė" su 24 nariais. Tai tik keletas pavyzdžių. Panašių draugijų buvo desėtkai sukurta. Kiekviena šiek tiek didesnė kolonija turėjo jų po keletą. Matyti judėjimas buvo, jei 1914 m., Chicagoje, Br. Vargšas išleidžia vaidinimui skirtą žurnalą "Veidrodis". Turint omenyje, kas iki šiol pasakyta, apie Amerikos lietuvių vaidinimus, jei pridėti dar parapijų chorų vaidinimus, aišku, kad veiklų buvo suvaidinta, visa krūvoje suėmus, tūkstančius kartų. Amerikoje radosi dramaturgų rašytojų, o taip pat ir tų veiklų leidėjų, kurie ir Lietuvoje, kuomet iš ūkininkų kluonų perėjo į miestelių ugniagesių pasiūres ir klebonų kluonus, buvo plačiai vartojami.

J. Žilevičius, L. M.

(Bus daugiau)

"DRAUGO" KONCERTE

Sekmadienį, Sausio-January 26, 1941

SOKOL SVETAINĖJE 2345 South Kedzie Avenue, Chicago

— Dainuoja —

DE PAUL UNIVERSITETO GARSUS A CAPPELLA CHORAS

LIETUVIŠKĄ KONCERTO DALĮ ATLIKS LIETUVOS VYČIŲ CHICAGOS APSKRIO CHORAS IR ŠOKĖJAI, VADOVAUJANT PROF. JUOZ. SAURIUI IR PLEI GENOVAITEI SAURYTEL.

Pradžią - 5-tą Valandą Popiet

Po Koncerto Šokiama Gros Stan Metrik's Orkestra

TIKIETŲ KAINOS: \$1.00* — 75c — ir 50c. VIEN TIK ŠOKIAMS — 35c.

DR. ARTHUR C. BECKER
Choro Vedėjas

Turtas Virš \$5,500,000.00

Apart Apsaugos, Mes Turime
ATSARGOS FONDA Virš
\$425,000.00

Nėra Saugesnės Vietos Dėl Taupymo Pinigų

STANDARD
FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
4192 Archer Avenue
VIRginia 1141

Under U. S. Govt. Supervision
3 1/2% ON SAVINGS
& INVESTMENTS
Current Rate Share Accounts

NAUJOS NEPILEČIAMS SUNKENYBĖS

Gyvenimas Amerikoje eina visu smarkumu. Tautinės, po litinės ir ekonominės sąlygos pagaminio naują vairą mūsų istorijoje. Nepilečius ir gi galietės tos bėgančio gyvenimo funkcijos. Keli metai atgal USA imigracijos įstatymai ir reikalavimai buvo labai silpnoje formoje tiems, kurie norėjo tapti piliečiais. Šiandien įstatymai yra daug labiau kompikuoti ir procedūra labai sunki visoje formoje.

Praeitais metais buvo priimtas Nepilečių Registracijos Aktas, kurį vadinam "derivative measure." Šis aktas apsunkino nepilečių padėtį Amerikoje. Kad pritaikinus praktišką gyvenimą prie Nepilečių Registracijos Akto, dažnai matome naujai išleistą procedūrą nepilečiams. Nuo sausio 14 dienos kiekvienas nepilečis, norėdamas paduoti aplikaciją pirmoms, antroms ar "derivative" pilietybės popieroms, privalo priduoti 3 fotografijas, vietoje 2 kaip, buvo priprasta

daryti. Paduodant prašymą dėl Registry of an Alien (aplikacija užkorduojant įvažiavimą), pirmiau reikėdavo mokėti \$10.00, o nuo sausio 12 dienos pakelta iki \$18.00. Paduodant prašymą pirmoms ar antroms popierėmis, federalinė valdžia daro plėčią, investigaciją kiekvieno asmenio kanto ir net būtinai reikalauja, kad aplikantas lankytų pilietybės klases ir gerokai susipžintų su A. J. Valstybių valdžios vairo.

Paminėti faktai yra tikrai keli iš naujų apsunkinimų. Todėl šiandien tapti Amerikos piliečiu yra gana sunku ir reikia daug pasišventimo sutikimui įvairių sunkenybių arba įvairių įrodymų savo charakteriams, kad išpildžius kas reikalaujama. Aš seku imigracijos įstatymus per kelis metus ir kiekvieną dieną sutinku naujus pakeitimus. Patariu tiems, kurie rengiasi paduoti aplikacijas, tinkamai prisirengti prie kvalifikacijų, kurios yra įstatymų nustatytos.

Adv. Charles P. Kal.

LIETUVIAI KITUOSE MIESTUOSE

Jaunimui Ištikimybės Kryžiai

Bayonne, N. J. — Prieš metus kleb. kun. S. Stomis pažadėjo visiems Sv. Vardo draugams nariams, kurie per visus metus kas mėnesį eis "in corpore" prie Komunijos, duoti ištikimybės kryžių. Tokie buvo: J. Bagdonas, A. Senkus, J. Juselis, C. Kalanta, J. Maceika, J. Bielevičius, S. Vanagas, S. Mockus, J. Amšys, A. Mickevičius, A. Strakauskas ir V. Pocius. Tiems nariams ir buvo ištikimybės kryžiai išdalinti sausio 12 d. Iškilmingus mišparus ir gražų, pritaikintą pamokslą pasakė Maspetho kleb. kun. J. Balkūnas. Ypatingai didelį įspūdį sudarė, kai vyrai po du prisiartinio prie didžiojo altoriaus ir iš celebranto rankų priėmė kryžių ir, prisidė-

jė prie krūtinės, dievotai grįžo atgal į savo vietas ir pasakė, laikydami rankose kryžius, atkalbėjo litanią prie Sv. Jėzaus Vardo, atnaujino savo įžadus. Visos apeigos labai gili įspūdį paliko žmonėms; 5 nauji nariai įsirašė į Sv. Vardo draugiją.

Zodis

Korespondentams

"Darbininke" A. P. Kriškė išnuas iš Waterbury, Conn. taip rašė: "Laikraščio korespondentai dažnai parašo ilgias korespondencijas apie įvairius kolonijų gyvenimo įvykius, kartais gal net per ilgus, tačiau tai duoda skaitytojams daug medžiagos ir rečia lietuviškus laikraščius. Kartais korespondentai parašo taip pat gražius straipsne-

NELAIMĖ ANT GELEŽINKELIO; 2 SUŽEISTA

(Draugas' Acme telephoto)

Chicago and Alton grūstasis geležinkelio traukinys netoli Lockport, Ill., smogė į prekinio traukinio paskutinį vagoną, traukiamą į pašalinius bėgius. Geležinkelio traukinio garvežys nusirito nuo bėgių. Sunkiai sužeisti inžinierius ir kurentojas.

Nuotikos Portugalijoje

(Tęsinys iš 2 pusl.)

Aplankęs prie vyriausybės sudarytą spaudos skyrių buvau apdovanotas knygomis apie Portugaliją, gavau ir gauti konkordato tekstą. Iš jo matyti, kad vyriausybė Braziliją pripažįsta juridiniu asmeniu, garantuoja veikimo, organizacijų laisvę ir t.t. Idomus XXI str.:

— Valstybės pravedamas mokymas viešosiose mokyklose bus atliekamas pagal krikščioniškos doktrinos dėsnius ir pagal krašte tradicinę — krikščionišką dorovę.

Dėl to pradžios ir aukštesnės mokyklose tikybės bus mokomi visi vaikai, išskyrus tuos, kurių tėvai prašys atleisti nuo tikybės pamokų.

Apskritai Portugalijoje nuotika katalikiška, pats min.

pirm. Salazaras veiklus katalikas. Gyventojų jis mylimas, nes kraštui daug nusipelnęs. Šiaip jau Portugalijoje laisvė, ne kaip kitose diktatūros kraštuose. Piliečiai nesibijo kalbėti ką nori.

Portugalų ramybę kartais drumsčia tik viena mintis, apie kurią iš daugelio girdėjau kalbant:

— Kad tik vokiečiai neužsimanytų per Ispaniją eiti į Gibraltarą. Tada jie galėtų neplenkti nė Portugalijos!

Ir kai vienu metu iš Lisabonos uosto buvo laikinai pašalinęs čia nuolat stovįs amerikiečių kreiseris, portugalai ne juokais pradėjo haimintis.

Gaila buvo apiešti saulėtąją Lisaboną, turinčią tokias gražias, kalnuotas pakrantes prie Atlanto, pilną žydinčių gėlių ir žaliuojančių palmių.

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

KELNER - PRUZIN

Geriausias Patarnavimas — Moteris patarnauja

Phone 9000

620 W. 15th Ave.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

Tel. LAFAYETTE 0727

4447 South Fairfield Avenue

DYKAI koplyčios visose Chicago dalyse

Klausykite mūsų radijo programos Antradienio ir Seštadienio rytais 10:00 valandą, iš WHIP stoties (1480 k.) su Povilu Baltimieru.

PAMINKLAI

TIKRAI MENISKAS DARBAS MŪSŲ SPECIALYBĖ

Prieinamos Kainos

"MŪSŲ ATLIKTI DARBAI KALBA UŽ SAVE"

Venetian Monument Co.

527 No. Western Ave.

Chicago, Ill.

Saukite Tel. — SEELEY 6103

A. + A.

VINCENAS BAJORINAS

Mirė Sausio 20 d., 1941 metais, 6:45 val. ryto, sulaukęs 70 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kauno gubernijoje, Tauragės apskrityje, Gaurės par. Dvariečių km. Amerikoje išgyveno 49 met. Paliko didelius nuilūdintus: 2 sūnus — Antaną ir Mariją; 10 sūnų, Kazimierą ir Mariją; 3 dukteris — Shvegdienę ir žentą Longiną, Juozapą Wastak ir žentą Andriejų ir Ušulę Mikutis su žentu Walter ir jų šeimas; 2 brolius — Antaną ir jo šeimą ir Kazimierą, o Lietuvoje paliko brolių Juozapą, 2 seseres — Oną ir Marijoną ir daug kitų pažįstamų bei draugų.

Kūnas pašarvotas namuose: 1631 So. 49th Court, Cicero, Ill. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, Sausio 23 d., 1941 m. Iš namų 8 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Antano par. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus atlydėtas į Sv. Kazimiero kap. Nuširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse. Nulūde: Sūnai, Marijos, Dukterys, žentai, Broliai, Sėscers ir Giminės. Laidotuvių direktorius Antanas Petkus, tel. Cicero 2109.

A. + A.

POVILAS STANČIKAS

Gyveno 2857 S. Emerald Ave. Mirė Sausio 18 d., 1941 m. 5 val. vak., sulaukęs puse amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskr. Kupiškio parap., Vidugerio kaime. Paliko didelius nuilūdintus: pusbrolių Petrą Stankų ir jo šeimą ir daug kitų pažįstamų ir prietelių. Velionis priklausė prie Chicago Lietuvių Draugijos.

Kūnas pašarvotas Mažikos koplyčioje, 3319 S. Lituanica Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, Sausio 23 d. Iš koplyčios 8 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Jurgio parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus atlydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nulūde: Pusbroliai, Giminės ir Pažįstami.

Laidotuvių Direktorius S. P. Mažeika, Tel. Yards 1138 and 1139.

Don't look OLDER than your years!

Why be your age? Look younger than your years with **Clairol** hair... with hair that is soft, colorful, youthful! Those gray streaks can be so thoroughly erased with **Clairol**, the famous Shampoo Oil Tint... a 3-in-1 treatment that cleanses as it recolors as it TINTS. See your hairdresser today and say:

Naturally... with **CLAIROL**

Write now for free booklet and free advice on your hair problem to Joan Clair, President, Clairol, Inc., 130 W. 46th St., New York, N. Y.

Skaitykite Katalikišką Spaudą

Remkite tuos visus, kurie skelbiasi "Drauge"

Garsinkitės "Drauge" ir patirsite didesnę pasisekimą Jūsų biznyje arba profesijoje.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

Antanas M. Phillips 3307 Lituanica Ave. Phone YARDS 4908

Anthony B. Petkus 6812 So. Western Ave. GROvehill 0142 1410 S. 49th Court CICero 2109

P. J. Ridikas 3354 So. Halsted St. Telefonas YARDS 1419

Lachawicz ir Sunai 2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515 Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULlman 1270

Albert V. Petkus 4704 S. Western Avenue Phone LAFayette 8024

I. J. Zolp 1646 West 46th Street Phone YARDS 0781-0782

S. P. Mažeika 3319 Lituanica Avenue Phone YARDS 1138-1139

J. Linlevičius 4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3572

"THAT LITTLE GAME" Inter-national Cartoon Co., N.Y.—By B. Link

Trys Gražūs Ir Sekmingi Marijonų Bendradarbių Parengimai

Bridgeport. — Sausio 15 d. parapijos salėje Šv. Jurgio parapijos garbingosios moterės buvo surengę pramogą — „bunco party“, kurio pelnas buvo skiriamas Tėvų Marijonų Bendradarbių Dr-jos šeimui kaip dovana. Iš tikrųjų, reikia tik džiaugtis, kad uoliosios Šv. Jurgio parapijos moterys su Jo Malonybės praloto M. L. Krušo pritarimu, pramoga buvo taip sekminga, ne vien kad susirinko daug žmonių, bet kad ir davė gražios naudos.

Už tai didelė ir nuosirdi padėka priklauso rengimo komisijai, visoms darbuotojoms, kurios tiek daug aukojosi platindamos bilietus ir rinkdamos dovanas. Šis bilietų platinto darbas buvo vienas nedėkingiausių, bet garbingosios Šv. Jurgio parapijos moterės veikėjos parodė tiek nuosirdumo, nesigailėjo savo brangaus laiko ir jėgų, dirbo kiek tik aplinkybės leido, ir už tai viršminėtą dieną susilaukė daugybės svečių ir nuosirdžios paramos.

Nuosirdi padėka priklauso visų pirma Jo Malonybei pralotui Krušui, paskui visoms ir visiems, kurie tik kokiū būdu darbavosi ir prisidėjo ir ant galo visoms ir visiems, kurie savo atsilankymu parėmė kilnų darbą.

(„Draugas“ Acme telephoto)

Pirmoji ir antroji šios šalies ponios: prezidento Roosevelto ir viceprezidento Wallace žmonos. Ponia Roosevelt yra dešinėje. Abidvi atvykusios į Joseph Davies namus, kur sekmadienio vakarą įvyko priėmimas suvykusiems į prezidento inauguraciją gubernatoriams.

Brighton Park. — Antras sveikatą ir kantrybę, kurios iš eilės seka Marijonų Bendradarbių 35 skyriaus parengimas — „bunco party“ p-nų Navickų namuose sausio 19 d. 2 val. po pietų. P-nų Navickų nameis tiesiog užsikimšo; kokiai vietai nebuvo. Įsivaizduokite, brangieji, namuose ką tokio surengti, tai tiesiog reikia stebėtis. Vienu žodžiu visais žvilgsniais nepatogu. Aš negaliu suprasti, iš kur p-nia Navickienė ima

sveikatą ir kantrybę, kurios panašiu įvykiu sunku įsivaizduoti. Tas didelis susikimimas, nepaprastas karštis, nes stoka oro, langų atidaryti negalima, nes baimu kad nesusirgus, o kiek kitų trūkumų, patys spręskite. Bet pasišventimas, nuosirdus pasiaukojimas viską nugalai.

Didelė ir nuosirdi garbė ir padėka priklauso visų pirma p-niai Navickienei, namų šeimininkei, jos visai šeimai, du-

kterims ir žentams, p-niai Petkūnienei — vienu žodžiu visoms ir visiems kas tik darbavosi ir prisidėjo prie šios pramogos pasisekimo. Taip pat visoms ir visiems susirinkusiems ir rengėjų pastangas parėmusiems ir už gausias dovanas aukojusiems.

Susirinkusiųjų tarpe matėsi iš Cicero p-nia Mozerienė su savo draugėmis, kurių vardų neteko sužinoti.

Iš to viso sprendžiu, kad pramoga visais žvilgsniais geriausiai pavyko ir nors prie sunkių aplinkybių tas viskas įvyko, bet reikia džiaugtis, kad ir gražios naudos gadarė.

Marquette Park. — Trečias ir paskutinis sausio 19 d. parengimas, vienas gražiausių ir įdomiausių, tai buvo parapijos salėje 7 val. vakare Marijonų Bendradarbių 5 skyriaus. Šiame vakare buvo vaidinimas. Veikalą išpildyti atvyko iš Dievo Apvaizdos parapijos Rožių, Lelijų Klūbas ir choras. Vaidino „Karaliaus mirtis“, taip gražiai ir vykusiai, kad tiesiog susirinkusieji negalėjo atsigerėti. Veiklas neilgas ir nenuobodus. Įeina ir dainos. Tiesiog sužavėjo žiūrovus. Didelė garbė priklauso komisijai, kuri paskvietė Rožių, Lelijų Klūbą ir chorą, nes šioj kolonijoj dar pirmą kartą klūbietais teko pasirodyti.

Visų pirma nuosirdžiausia padėka priklauso gerb. klebonui kun. A. Baltučiui už vi-

sokeriopą paramą. Toliau komisijai ir visam skyriui už didelį pasiaukojimą ir pasidarbavimą, ir ant galo visoms ir visiems, kurie taip skaitlingai susirinko ir parėmė rengėjų vakarą.

Klūbo valdybą sudaro — pirm. Barauskienė, vice pirm. O. Lukošienė, sekr. St. Vidugiraitė, išdin. Stokienė. Lošimui vadovavo Barauskienė ir Stokienė.

Chore dainavo — St. Vidugiraitė, O. Budžius, O. Bergenai, O. Lukošienė, D. Zitkienė, pianu akompanavo biznėrkos P. Ivanauskienės dukrelė E. Ivanauskaitė. Dalyvavo ir daugiau klūbo narių.

Bet man labai gražų išpildį padarė jauna p-nia Lukošienės dukrelė, St. Vidugiraitė, kuri taip sugabiai vadovauja chorui. Turiu pastebėti, kad p-lė Vidugiraitė turi labai gražų ir malonų balsą. Garbė jos motinėlei p-niai Lukošienei už tokių gražių išauklėjimą ir ta pačia proga linkiu kaip Rožių, Lelijų klūbui taip ir chorui, kad augtų nariais ir kas kart dar geriau tobulėtų. Garbė Dievo Apvaizdos parapijai turint tokių sugabijų moterų, kurios ne vien kad linksmina savo parapiją, bet dalyvauja ir kitose parapijose. Malonu pranešti, kad Rožių, Lelijų klūbo choras, jei tik aplinkybės leis, pasizadėjo vasario 2 d.

CLASSIFIED

CHARLES P. SUROMSKIS & CO.
Perkam - Parduodam - Mainom
ir Statom Visokius Namus

Bargenai Marquette Pk. ir Apylankė
2 fletų mūrinis namas, po 6 kamb.,
garadzius. Kaina \$6,800. Mažas į-
mokėjimas.

2-jų aukštų medinis namas. Karštu
vandeniu apšildomas. Kaina \$3,500.
Įmokėti \$500. Likusią skolą mokėti
kaip randu.

6921 S. WESTERN AVE.
Tel. Office RE. 3713. Vak. PR. 0176

REIKALINGOS DARBININKĖS
Pritrysusios moterys sortuoti popie-
rius. Pastovus darbas. Kreiptis į:
GENERAL FIBER COMPANY
3801 South Racine Ave., Chicago.

PLATINKITE „DRAUGĄ“

UNIVERSAL RESTAURANT

Vestuvėm, Krikštynom ir kiti-
kiem Bankietam Sutekiam Pa-
taravimą.

Linksmas Patarnavimas Visiems

756 W. 31st Street
A. A. NORKUS, sav.
Tel. Victory 9670

MIDWEST FUEL OIL SERVICE

BLUE FLAME RANGE OIL

VICTOR YUKNES,
Savininkas

Range Aliejus Fuel Aliejus

2335 SO. WESTERN AVE.

24 VALANDŲ TELEFONO PATARNAVIMAS
Telefonai — CANal 3764 — CANal 3765

WHOLESALE FURNITURE BROKER

DINING ROOM SETS — PAR-
LOR SETS — BEDROOM SETS —
RUGS — RADIOS — RE-
FRIGERATORS — WASHERS —
MANGELS — STOVES.
All Nationally Advertised Items.

ALEX ALESAUSKAS & SONS

FACTORY REPRESENTATIVE

6343 So. Western Avenue
Telefonas REPUBLIC 6051

AR DAUG KŪRO SULEGINAT ŽIEMOS METU?

Vartodami ROCK WOOL Namų Insulaciją
Sutaupysite Daug Pinigų.

Laikui bėgant, Jūs vistiek insulinosite savo namus, nes:

1. Sutaupysite 40% kūro;
2. Apsaugo gyventojų sveikatą;
3. Padidina namų vertę;
4. Tampo namų šilumą;
5. Duoda gerą apsaugą nuo gaisrų;
6. Greitai ir lengvai įtaisoma.

Apskaičiavimas Dykai!

Partipinamė F.H.A. Paakolimus
ar šimokėjimas.

Mes taip pat pardudame visokių stogų ir sienų
dengimo medžiagų.

ALEX ALESAUSKAS
CHICAGO REPRESENTATIVE

6343 S. Western Ave. Republic 6051
Warehouse: 9401 So. Stony Island Ave., tel.

“THINGS THAT NEVER HAPPEN”

NOW THAT OUR ENGAGEMENT
IS BROKEN OFF. I WANT
TO RETURN ALL THESE
EXPENSIVE GIFTS YOU
GAVE ME LOVIE

DON'T BOTHER, PLEASE
KEEP THEM TO
REMEMBER THE GOOD
TIMES WE'VE HAD

INTERNATIONAL CARTOON CO. N.Y.

“THINGS THAT NEVER HAPPEN”

IS THIS
A HOLD UP?

YES SIR. IF YOU
WILL HAND ME OVER
YOUR ROLL I WILL
TAKE WHAT I NEED
AND GIVE YOU
MY I.O.U.

INTERNATIONAL CARTOON CO. N.Y.

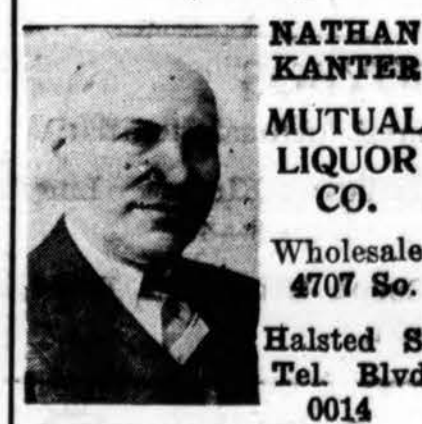

Gene Byrnes

Gene Byrnes

Remkite Lietuvišką Žyduką

NATHAN
KANTER
MUTUAL
LIQUOR
CO.
Wholesale
4707 So.
Halsted St.
Tel. Blvd
0014

PETE YOUNG Smagi Užėiga

83rd ir KEANE AVENUE
Willow Springs, Illinois
(Priešais Tautišky Kapinių Vartų)
NARYS:
Dariaus-Girėno Posto 271 ir
Chicagos Lietuvių Dr-jos.

PAULIEČIŲ KONCERTO PROGRAMA TIKRAI BUS TURINGA IR ŽAVETINA

Žemiau telpa sąrašas giesmių ir dainų.

Bus ir du nepaprasti solistai

Jau gavom De Paul University A Cappella choro dainų ir giesmių programą, kuri bus išpildyta "Draugo" metiniam koncerte, sausio 26 d., Sokol salėje. Sąrašą priėmė dr. Arthur C. Becker, De Paul Muzikos mokyklos direktorius. Programa tikrai nepaprasta. Dabar žinome, kodėl tas choras taip aukštai yra iškylęs muzikos srityje.

Jeigu kuris muzikos mėgėjas manė nedalyvauti šiam "Draugo" koncerte, dabar tikrai negalės pasilikti namie perskaitęs tą programą. Visi lietuviai galės gerėti programa: muzikai Tschairowskio "Cherubim Song" ir "The Nightingale", paprastieji žmonės daina "The Gypsy" (Čigonė) ir "The Carol of Bells", pamaldieji giesmė "The Lord's Prayer" (Viešpaties malda) ir "Christ When a Child" (Kristus Kūdikis), jaunesnioji karta dainomis "Night" kurią parašė Noble, "O Susanna", parašyta Foster-Koseteh, ir "Babylon is Falling" Čaino. Žodžiu, visi busite patenkinti.

De Paul A Cappella choras tikrai patenkins kiekvieną. Be to, "Draugas" rengia ir kitų malonumų atsilankusiems Chicago lietuviams. Yra pakviestas Lietuvos Vyčių Chicago apskrities chorą išpildyti lietuviškąją koncerto programos dalį. Vyčiai, be to, atvaidins du trumpus veikalius, pilnus juoko ir dainų. Choristės šoks lietuviškus šokius, vadovaujant Genovaitėi Saurytėi. Šokiai ritmingi, pilni lietuviškumo.

Pertraukos metu trumpai kalbės kun. Prunskis, būvus

sis Lietuvos dienraščio "XX Amžiaus" redaktorius.

Po programos bus šokiai, kuriems grieš Stan Metrik orkestra.

Tikieta kainos yra visiems prieinamos. Geresnieji tikietai kainuoja po vieną dolerį; kiti po 75 ir 50 centus. O tikietai vieniems šokiams po 35 centus.

Štai, De Paul A Cappella choro programa:

1. Jesu Dulcis Memoria — Vittoria.
2. The Lord's Prayer — solo dainuota Connie Basell — Gretchenioff.
3. Christ When a Child — Tschairowsky.
4. Cherubim Song — Tschairowsky.
5. Carol of the Bells — Leontovitch.
6. Michael's Day Carol — Gaul.
7. The Nightingale — solo dainuota Edward Short — Tschairowsky.
8. Allen-A-Dale — Pearsall.
9. The Gypsy — Zoltrief.
10. Night — Noble.
11. Oh Susanna — Foster-Koseteh.
12. Babylon is Falling — Čain.

Veikėjų Dėmesiai

Sausio 22 d., 8 v. v. Dariaus ir Girėno salėje įvyks organizacijų atstovų pasitarimas dėl bendro vasario 16 d. minėjimo. Tenai bus išrenkama reikiamos komisijos. nustatoma minėjimo diena, tvarkė. Prašome visus draugų ir organizacijų atstovus skaittingai dalyvauti šiame susirinkime.

Fed. Chic. Apskr. valdyba

IS GELIŲ PARODOS CHICAGOJ

("Draugas" Acme telephoto)

Miss Julia Heatherly Lincoln parko gėlyne žavisi gėlėmis orehidomis, kurias Chicago parkų distrikto išstatė parodoti. Galima lankyti nemokamai kasdien nuo 8:00 ryto iki 5:00 vakaro.

DAUGIAU MOKESČIŲ UŽ PAJAMAS TUKSTANČIAI VAIKŲ ĖMIA PIGIAI PIENO

International Revenue kolektorius Chicagoj Carter H. Harrison pareiškia, kad šiemet toli daugiau chicagiečių vyriausybei mokės mokesčius už 1940 metų savo pajamas.

Praeitais metais apie 600,000 individų mokėjo mokesčius. C. Harrison spėja, kad šiemet tas individų skaičius beveik pasidvigubins. Tai dėl to, kad šiemet turės būti mokama už mažesnes pajamas.

Iki pernai metų už pajamas mokesčių nereikėjo mokėti vedusiems, kurių metinės pajamos neprašoka 2,500 dol. ir nevedusiems — 1,000 dol.

Šiemet gi tas išimtis sumažinta vedusiems iki 2,000 dol., o nevedusiems iki 800 dol. Kas per metus turi pajamų viršaus tų sumų, tas už turimą pervirši turės mokėti numatytus laipsniškus mokesčius.

Be to, kiekvienas tų mokesčių mokėtojas priede turės sumokėti 10 nuošimčių mokesčių šalies saugumui.

Už pajamas mokesčiai turi būti sumokėti iki kovo 15 dienos.

Daugumas žmonių per pastą gauna mokesčių už pajamas mokėjimo blankus, kuriais išpildžius reikia grąžinti su reikalaujama suma. Negavusieji blankų, bet turį mokėti mokesčius, patys turi jų gauti kolektooriaus raštinėje.

VEDYBOS

Gauti leidimai tuoktis:

Stanley Kirsis, Lucy Montvidas, 46—46.

Joseph Urba, Ella Kozel, 24—27.

Apie vienas šimtas tūkstančių neturtelių tėvų vaikų, lankančių pradinės mokyklos, vakar pradėjo pigiai įsigyti pieno — tik už vieną centą puspančiai. Tuo

reikalu miesto mayoras p. Kelly sutarė su žemės ūkio departamento vadina per viršio marketingo (Surplus Marketing) administracija.

Mayoras pranešė, kad praėjusiais metais birželio mėnesį buvo išbandyta pigiai pienu aprūpinti apie 8,000 mokyklinių vaikų. Ir tas planas pasisekė. Tad pigiai pieno pardavimas dabar praplėstas 117 viešųjų ir 2 parapijinių pradinės mokyklų.

Normaliai puspančiai pieno parduodama vaikams už 4 centus vidurinėse mokyklose ir už 3 centus — pradinėse mokyklose. Pieno papigimui minėta perviršio marketingo administracija iš pieno kompanijų nuperka pieno pervirši ir pveda Chicago Board of Education po vieną centą už puspančią. Šis gi boardas nupirktą pieną be jokio sau pelno parduoda neturteliu vaikams.

"Infantile Paralysis" fondai

Walgreen kompanija praneša, kad pradėjus sausio 24 d. iki 30 dienai imtinai visose šios kompanijos krautuvėse (vaistinėse) specialiai bus parduodama šalta-košės pletelės ir iš kiekvienos parduotos pletelės dešimtukas bus skiriamas "Infantile Paralysis" fondui.

Tas yra ryšium su prezidento gimtadienio minėjimu.

CHICAGAI REIKALINGOS KLINIKOS

Vadinamas "Council of Social Agencies" paskelbė, kad Chicago miestui trūksta medikalinų klinikų varguomenės naudai, kur neturėtų gauti nemokamą patarnavimą.

Nurodomas New Yorko miestas, kur gyventojų skaičius nėra kaip tik dukart didesnis. Tenai gi klinikų yra penkis kartus daugiau kaip Chicagoj.

Toks pat skaičius klinikų kaip Chicagoj yra Detroite, Milwaukee, arba Los Angeles. Tie gi miestai yra mažesni už Chicagą.

Chicagoj yra daug neturtelių, kurie už medikalus patarnavimus atsilyginti negali. Negaudami patarnavimų jie chroniškais ligomis serga. Sau trumpina gyvenimą ir kitus užkrečia.

Kalėdiniai plėšikai suimti

Sunkvežiminių terminalinės stoties, 5967 West 65 gt., Clearinge, galva H. G. Crooks praeitų Kalėdų dieną popiet iš stoties autobiliu leidosi atlinkyti kitas savo firmos šakas Chicagoj — darbininkams išdalinti bonusus ir dovanas. Su savi mi jis vežė 2,800 dol.

Harlem ave. važiuojant jį užpuolė keturi plėšikai ir atėmė pinigų.

Policija daug dirbo ir nieku būdu negalėjo susekti piktadarių. Pagaliau sugalvota "melavimo" instrumentą (mašiną) pavartoti terminalinės stoties darbininkams, kurie be pavykimo buvo apklaudinėjami. Kai policija juos pašaukė paduoti tai mašinai, Crooks stenografas A. Rusnak, 26 m. amž., tai paneigė.

Policija jį areštavo ir jį pagaliau išpažino, kad jo sudarytu planu jo "bossas" apiplėštas. Jis išdavė du savo sėbrus. Tie areštuoti išdavė kitus tris.

Kas yra didžiausias Amerikos priešas

Illinoiso gubernatorius Green sekmadienį kalbėdamas Chicagoj tarp kita pareiškė, kad didžiausias šalies priešas šandien yra nedarbas, milijonams darbininkų darbo trūkumas.

Policija ieško vandalių, kurie įsilaužė į Illinois Orthopedic kompanijos ofisą, 26 No. Wells gt., ir sunaikino jo vidų. Be to pagrobė 25 dolerius. Matyt, piktadariai pašėlo neradę daugiau pinigų.

TAUPLYK!

Būsi turtingesnis ir laimingesnis. — Tiesiai

UZTIKINTA RYTOJ.

MUTUAL FEDERAL SAVING and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2202 W. Cermak Rd., Chicago Canal 8887

Mokame 3 1/2% Dividendų Ben. J. Kazanaukas, Sec.

TURTAS VIRS \$1,000,000.00

201 VYRAS DAUGIAU EINA KAREIVIAUTI

Drafto boardai Chicagoj šandien išsiunčia kareivauti 201 vyrą daugiau. Jų tarpe yra 126 savanoriai.

Tarp išsiunčiamųjų yra: John Yusevich, Walter Galus, James Noreika, Edward Skrodenis, Stanley Norkus, Robert Zelus, Charles Skrabis, Alphonse Szambaris, Albert Budris, Tony Donausky, Robert Patejunas, William Chathas, John Salis, Louis Simutis, Jr., Charles Zostautas, Peter Pukis, Paul Markūnas, Anthony Pukis.

Mirė buvęs bankininkas

Mirė Edward J. Prebis, buvęs Northwestern Trust and Savings banko prezidentas ir pasaulinio karo veteranas.

Laidotuvės įvyksta šandien su gedulo pamaldomis Šv. Pilypo Neri bažnyčioje.

Pagarbos vaisės kunigui

Ateinantį sekmadienį piet Stevens viešbuty rengia mos vaisės pagerbti kun. James R. Keane, O.S.M., So pulingosios Dievo Motinos nuolatinės novenos išteigėją ir buvusį vedėją, kuris dėl nesveikumo pasitraukia iš novenos vedėjo vietos.

Spėjama, kad vaisės dalyvaus daugiau vieno tūkstančio asmenų.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Nepaprastas Palengvinimas Reumatikų Skausmų

Nekentėkite bereikalingai raumenų skaudėjimų. Tūkstančiai žmonių pasiekė nepaprastą palengvinimą reumatikų skausmų, strėgų raumenų skaudėjimų, išsipažinimų ir šlaip raumenų skaudėjimų vien išsivardindami su Pain-Expelleriu. Šis sensacingas linimentas ūmai suteikia laukiamą palengvinimą. Virš 17 milijonų bonkūčių jau išparduota. Todėl neatidėliodami nusipirkite ir jį bonkute Pain-Expellerio. Reikalaukite Pain-Expellerio su inkaru ant dėžutės.

LITHUANIAN 153

APLINK MUS

× Aušros Vartų parapijos vakarienė praeitą sekmadienį pavyko visais atžvilgiais. Dar ir Lietuvos reikalams sudėta \$20.00.

× West Side savo metinę kvotą (\$85.00) Lietuvai Gelbėti Fondui jau baigia sukeliti. Trūksta tik \$14.00.

× Liet. Vyčių Chicago apskrities choras gavo kvietimą iš Cleveland, O., gegužės mėnesį atvykti su koncertu.

× Prelatas M. Krušas, grįžęs iš ligoninės, išvyko ilgesniam poilsiui.

× A. Jusčius, žinomas marketparkietis, šiomis dienomis grįžo iš ligoninės.

× Life žurnalas (sausio 18 d.) turi įdėjęs atvaizdus pašto ženklų Europos valstybių, kurios yra diktatorių pagrobtos. Pirmoje vietoj įdėti Lietuvos pašto ženklai.

× Kun. dr. Jonas Prunskis šį penktadienį, sausio 24 d. 8 v. v. Dievo Apvaizdos parapijos salėje (ant 18th St. ir Union Ave.) skaitys apie dabartinį Lietuvos stovį paskaitą. Kun. J. Prunskis savo gražia iškalba sužavi visus klausytojus.

× Ed. Zambis, Šv. Jungio parapijos choro solistą, praeitą penktadienį sunkiai sužeidė automobilis lipant į gatvėkari prie 29 ir Halsted. Jis vyko į choro repeticiją. Nugabentas į Peoples ligoninę, prie W. Cermak ir Archer Ave.

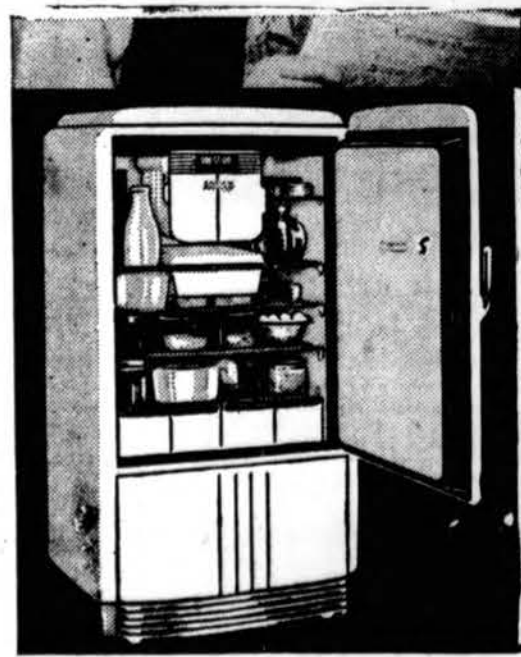
× Žinomą veikėją Jack Juozaitį ir jo žmoną gražiabalsę dainininkę praeitą sekmadienį aplankė garnys ir paliko devynių ir pusės svarų sūnų. Motina guli Šv. Onos ligoninėje.

REMKITE, PLATINKITE KATALIKIŠKĄ SPAUDĄ.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

1941 Refrigeratoriai Jau Iškrauti

Dabar Perkant, Sutaupysit nuo \$50. iki \$70.

Nauji refrigeratoriai, verti \$150.00, dabar už — \$99.50.

Turime General Electric, Westinghouse, Crosley, Norge, Kelvinator. Dabar yra geras laikas įsigyti sau gerą Radiją, Parlor Setą ar Bedroom Setą laike BUDRIKO INVENTORIAUS IŠPARDAVIMO!

JOSEPH F. BUDRIK, Incorporated
FURNIURE and RADIOS

3409 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Telefonas: YARDS 3088

W.C.F.L., 970 kito. Radijo valanda transluojama nedėlios vakare nuo 5:30 iki 6:30 P. M. Pasiklausykite!

Ar bus šilta ar šalta ateinantį sekmadienį, Sausio 26 d., — oras nesulaikys skaitlingų Draugo prietelius nuo dalyvavimo Draugo koncerte!